

Editori:

- Asociația Culturală HELIS
- Consiliul Județean Ialomița
- Muzeul Național al Agriculturii

HOTĂRÂRE

privind acordarea titlului „Cetățean de Onoare al Județului Ialomița” domnului Constantin Țoiu

Consiliul Județean Ialomița,
Având în vedere Expunerea de motive nr.8490 din 02.11.2007 a Președintelui Consiliului Județean Ialomița.

Examinând:

- Scrisoarea de recomandare „Constantin Țoiu - reper moral și cultural fundamental”, întocmită de Comitetul Consultativ constituit prin Dispoziția Președintelui Consiliului Județean Ialomița nr.466 din 25.10.2007, înaintată Președintelui Consiliului Județean Ialomița cu adresa nr. 8471 din 01.11.07;

- Raportul nr. 8223 din 25.10.2007 al Direcției Coordonare, Organizare;

- Raportul nr. 8929 din 16.11.2007 al Comisiei juridice și de disciplină;

- Raportul nr. 8924 din 16.11.2007 al Comisiei pentru cultură, culte, tineret, sport, colaborare cu societatea civilă și relații externe.

În conformitate cu:

- prevederile pct. 23 din Statutul Județului Ialomița aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Ialomița nr. 106 din 21.11.2003;

- prevederile Hotărârii Consiliului Județean Ialomița nr.22 din 27.04.2007 privind stabilirea criteriilor și a procedurii de conferire și retragere a titlului „Cetățean de Onoare al Județului Ialomița” și aprobarea drepturilor nepatrimoniale conexe.

În temeiul art. 97 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată,

HOTĂRĂȘTE:

Art.1 (1) Se acordă titlul „Cetățean de Onoare al Județului Ialomița” domnului Constantin Țoiu, scriitor, născut în localitatea Urziceni, județul Ialomița, la data de 19 iulie 1923.

(2) În considerarea titlului conferit, potrivit alin. 1, domnul Constantin Țoiu, se va bucura de drepturile cu caracter nepatrimonial reglementate de art. 8 alin.1 din Hotărârea Consiliului Județean Ialomița nr.22 din 27.04.2007

Art.2 Prin grija Secretarului județului, prezenta hotărâre va fi comunicată persoanelor nominalizate la art. 1, va fi publicată în Monitorul Oficial al Județului Ialomița și pe site-ul Consiliului Județean Ialomița și va fi adusă la cunoștința publică în condițiile legii.

PREȘEDINTE,

Vasile Silvan CIUPERCĂ

Contrasemnează,

**Secretar al Județului Ialomița,
Constantin STOENESCU**

Nr.72

Adoptată la Slobozia

Astăzi 22.11.2007

Festivitatea se desfășoară la Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea” din Slobozia, vineri 30.11.2007, ora 11.00.

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE ISTORICE

În zilele de 9 și 10 noiembrie 2007, în municipiul Târgu-Jiu, reședința unui județ cu un trecut deosebit, s-au desfășurat lucrările Conferinței Naționale a Societății de Științe Istoric din România. A fost aleasă conducerea Societății pentru viitorii 4 ani (Prof. univ.dr. Ioan Scurtu-președinte; Prof. univ.dr. Nichita Adăniloae-președinte de onoare; Prof. univ.dr. Alexandru Barnea-prim-vicepreședinte; Conf. univ. dr. Mihail Andreescu-vicepreședinte), precum și componența Consiliului Național al Societății. Din partea Filialei Ialomița, a fost ales în Consiliul Național al Societății de Științe Istoric din România Prof.Drd.Ștefan Grigorescu. Tot în cadrul Conferinței s-au acordat și premiile Societății pentru cele mai bune lucrări de istoriografie publicate în anul anterior. Printre lucrările premiate s-a numărat și lucrarea *Așezări și monumente ialomițene*, autor Prof.Drd.Ștefan Grigorescu, lucrarea publicată la Editura HELIS din Slobozia, care a primit Premiul Național „Aurelian Iordănescu” al Societății de Științe Istoric din România.

VASILE PANĂ

DE-A RÂSU' – PLÂNSU'

I) Mitologia română, însă că unează în funcția decizională – privind soarta noilor născuți – pe cele trei ursitoare mitice: torcătoarea, depănătoarea și cummătoarea.

Familia omului de afaceri Tărăță Cu Fiță, de la nașterea ultimei beizadele, trecea prin momente mai puțin plăcute!

Pruncul, cât erau ziuași noaptea de lungi, dormea atât de profund, încât cu greu mama lui, reușea să-l convingă să îngurgiteze o gură, două de lapte matern. Altfel, cel mic era sănătos tun!

La împlinirea a trei luni de viață, nașa propuse botezul noului născut. Fiind și o persoană cu mult respect față de cutumele mioritice, atrase atenția fiinilor că la botez vor fi prezente și cele trei ursitoare.

Până atunci, pe un taler special – din apropierea pătuțului, așezară diferite obiecte cu simboluri care trimiteau în lumea reală = spicul de grâu = plugăritul, paharul cu vin = beția, cartea = cultura. La insistențele domnului Tărăță Cu Fiță, pe taler fu puse și mai multe obiecte încărcate de simboluri mult mai moderne: carduri cu accese de conturi, acțiuni listate la bursele de valori, testamente notificate beton, telefoane mobile, machete a unor paturi fotolii care te trimiteau în lumea viselor, fără prea lungă tranziție.

Sosi și momentul, când pruncul fu pus să-și aleagă obiectul care-i va pecețtii soarta! Mama se apropie de obrăjorii fiului său, sumuță făcându-i ploicică pe chip, însă beizadea ua dormea dus! După multe desmierări și alinturi, se trezi din somnul lui adânc! Se întinse cât pătuțul de mare, trase și un pârț ca să-și ușureze rânza, apoi de pe taler înșfăcă și duse la piept ma cheta unui fotoliu ultra modern, cu spătar înalt rabatabil și brațe moi ca două fultuci de puf.

Cele trei ursitoare mitice, văzând atâta mirare pe chipurile celor prezenți, produse o revelatie, ca pruncul

să poată explica de ce și-a ales asemenea obiect! Într-un câscat molipsitor, pronunță primele cuvinte din viața lui: „Mamă, tu mă știți cât de somnoros sînt! Mi-am ales acest fotoliu, întrucât doresc să mă fac parlamentar!”

II) Recreația mare. Elevii din zonă învadează străzile. Peisaj bacovian! Ploile interminabile fac să dispară romantismul de stat pe bănci. Toți se refugiază în scările blocurilor din apropiere, unde consumă ce au cumpărat și fumează tutunul preferat.

Timidă și mamă a trei copii, femeia de serviciu își îmbracă glasul într-o haină maternă și le atrage atenția elevelor, staționate în zona sa de responsabilitate: „Domnișoarelor, vă rog să păstrați curățenia pe scară!”

Prinde curaj în glas când vede că de ea se apropie domnul profesor, „Omul de suflet”, cum toți locatarii-l desmiardă. Lidera de grup a elevelor mestecă plictisită ultima bucată de pateu. Girul din privirea grupului o autoriză să le reprezinte. Făcu ghemotoc amba lajul patelor și cu o mare precizie îl aruncă între pantofii profesorului, apoi i se adresă pe un ton cinic: „Tataie, nu ai un foc?”

Rămas fără replică, răsucea în căușul palmelor opungă de plastic, dată de buna sa soție. Particule de voșea roșie cu o simbolistică de agresivitate, se desprindeau maculându-i de mramă bătrânită. Tremuratură din vocea sa mă sperie!! Nu am reușit să aud ce a vrut să spună, însă mă uitam speriat la chipul său cum, printre ridurile pomelilor descămați, lacrimi de nepuțință încercau să spele o vină inexistentă.

Grupul de eleve părăsi în final locul, nu înainte ca lidera să arunce peste gurguiul umărului câteva perle: „Tataie, nu mai stresa fetele, că-și pierd libidoul!”

Costel Bunoaica

Ruguri de ceață

Tu ești femeia mea...

Nu știu faptele tale dinaintea venirii mele –

cunosc doar cărarea care duce spre

o viață moto tolită,

uneori riscantă, cu abajururi roz pe pereți neverosimili.

Timpul a jucat, câteodată, de partea ta și te-ai

bucurat și te-ai crezut pe tine, mințându-te.

Bătea vântul și scutura pietrele rușinii în părul

tău de castan răzvrătit,

sufla alizeul și înrămurea câte o frunză...

Ai agățat destinului pietre de moară;

norocul l-ai forțat cu chei pe măsură,

și, acum,

când afară e toamnă și poemele ard ca niște

ruguri de ceață,

ticluiești lațuri pentru încă o iubire imaginară.

Tu ești femeia mea...

Nu știu faptele tale dinaintea venirii mele,

cunosc osteneala păcatului - cu care plămădeai plecări

de rășină pentru nopți fremătătoare,

și hazardul - cu care le colorai în ochii bărbatului tău

și te lepăda de toate nopțile și de toate zilele

dăruite pe ascuns, pe apușate – ca iarăși să

crească ramură de pace între două limane.

Tu ești femeia mea...

Spune-mi lucruri bune cu care să-mi amețesc luminile

și beznele...

fă-le să scapere, să se iubească pe ele însele.

O, frigul lăuntru mi mă acoperă! Hai, vino mai aproape și aprinde odată lampa aceea, că frig îmi e, și noapte îmi e, de se frâng o dăjdii și

VIORICA GHEORGHE

Doamne, botează-mi cuvântul

Porunca venea nepăsătoare ca o trădare.

Umblam în timpul tău până la secundă,

fără un semn de împotrivire.

La îndemnul de rugă al mâinilor

mutam întrebările

acolo unde zăpada visează.

Te-aș face cuvânt să te rostesc

când mi-e dor,

dar, Doamne, botează-mi cuvântul!

Știam că ai să întreb

Veneam înaintea vapoarelor tale.

Te cercetam cu sufletul, să văd

dacă ești din bucurie adevărată.

Ca pe un copil mă luai de mână

să mă treci de toamnă.

Dimineața îmi călca pe vis și

țipam.

Închideam fereastra către tine,

mamă,

și știam că ai să mă întreb: Abel

sau Cain?

Oricum, n-aș fi putut să-ți răspund.

Mă făceam anotimp

Pentru fiecare era o făgăduială.

Să mă poți vedea, mă făceam anotimp.

Alegeam și oboseam albastrul.

Nu înțelegeam cât de mult doare

în fruntarea...

Tremuram la fiecare ieșire

când se numărau bucuriile ascunse.

Mă uitam peste strigăt...

Mâna ce închipuie mângâieri

plecase să te caute.

Cu făgăduiala clipei

Stâncile îndoielii sfărâmau gândurile.

Nu mai ajungeam la mal.

Cu făgăduiala clipei prinsă în rădăcini

ștergeam pleoapele

să nu obosesc de atâta renunțare.

Și totuși refuz adevărul

când nu mai pot număra singurătăți.

O privire păzește înserarea.

Te întâmpin la bordul unui vis.

De ce cad frunzele, Doamnă ?

Dacă spui că ești iubita mea,

nu înțeleg de ce toamna aceasta se vaietă atât de prelung,

aurindu-ne, fără milă, până la glesne.

Ce tristețe, Doamnă, se tăraște pe culoarele fricii...

Ce tristețe... !

Cad frunze peste noile noastre iluzii...!

Cad frunze de-ți iau ochii și nu mai poți vedea,

De-ți iau o chii și nu mai poți respira.

Aur, Doamnă...! Aur... Călcăm pe aur și ne doare

în șira spinării.

Călcăm pe aur și nu ne mai doare niciunde.

Zboară aurul vieții peste noi și ne orbesc promisiunile;

zboară aurul vieții și nu ne mai face nimic.

Visăm cu pământul pe pleoape, vânam cu fântânile seci;

noi suntem vânătorii ratați, suntem vânătorii vânați !

Rădem când trebuie să plângem și nu mai plângem deloc.

Da, Doamnă, nu mai plângem deloc !

Nu mai avem lacrimi pentru noi. Lacrimile sunt pentru alții.

Ca și viețile, ca și iubirile. Ca și noi, de altfel, ca și noi...

Tineretea noastră risipită aiurea,

tineretea noastră jucată la flori de răchită pentru

vieți despuiate de trup...

Cad frunze...

Câtă tristețe mă împresoră !

Și tot nu înțeleg :

Dacă spui că ești iubita mea, de ce mai cad frunzele, Doamnă ?!

**LAUREAȚI AI CONCURSULUI JUDEȚEAN DE CREAȚIE LITERARĂ
„DOR FĂRĂ SAȚIU” - ediția a XVI-a, Urziceni, 17 noiembrie 2007**

DANIELA ȘTEFAN,
Colegiul Național „Mihai Viteazul”
Premiul revistei HELIS

Cazino

Șanț de aur și de vis,
O petecă sub un cer,
Roi de unghii colorate,
Patimă în compromis.

Ochi de parcuri de metal,
Fuste largi, maro, nebune;
Zimți în gheață dulce-roș,
Toc, covoare verde-pal.

Aiureli și bâzâituri,
Răsete de prin cotețe,
Val de spumă galben, moale,
Trupuri goale-n așternuturi.

Zi de ieri și de nimic,
Cap de pajură din fier,
Brad alunecând pe-o undă,
Lume proastă, un pupic...

Plasă verde în tânțari,
Soare crud din vară arsă,
Masă albă de stejar,
Sârmă cu boabă de struguri amari.

Bani de sticlă, fu murii,
Un deșert cu trei oceane,
Viață mică, împăturită,
Dor de tâmpale argintii.

Timp nebun de altădată,
Strigăte în apă rece,
Dinți frumoși și colorați,
Pensulă pe-o ață mată.

Caricaturi

Patru degete în oadă zece fețe
și-un țambal
într-o pătură de piatră
peste-un aer fad, amar..
Chicoteți prin frunzărișuri
Ceartă fire lungi de păr.
Se-mplinește-un aiurea
de la roșul adevăr..
Cad din cer două antene
într-o oază de paiete.
Peste globuri, fire albe,
mișcă strămb fețe cochete.

Nu mai scriu nimic pe foaie,
Mă dor degetele de răs.
Gura cască pori de sticlă,
Ochii morți dilată plâns.

ANDREEA ROXANA ARON,
Colegiul Național „Mihai Viteazul”
Premiul „Incuțel Bălan”

**Îmi creionez adesea
adolescența...**

Îmi creionez adesea-n minte adolescența...
Prietenii, amicii, amozii...
Colegii, vecinii, profesorii...

Clasa, creta, caietul, penarul
Chiar praful de pe tablă..
Uneori, îmi desenez adolescența..
Și viața mea lejeră
Fără ceas și grijă, cu preocupări străine
Vulnerabil la privire!
Rareori, îmi colorez adolescența..
Recitând a mia oară oracole stupide
Și farse inocente..
Mă redescopăr în momente arhivate
Și nuanțez apusuri cu nuanțe tot mai moarte...

Altfel

Privește-te o clipă în oglindă
și adună într-un su râs ce ai mai bun,
gândește-te apoi la ce e împrejur,
pentru o clipă;
de vei privi altfel lucrurile,
nu te mira și spune:
„Tot eu sunt!”

FLORINA RALUCA VOITEANU,
Colegiul Național „Mihai Viteazul”
Premiul I, poezie

Pasăre albă

Pasăre albă, unde ți-s florile?
Le-au fugit și s-au șters din grădina culorile.

Pasăre albă, unde ți-s stelele?
Au căzut în văzduh și s-au stins rân dun elele.

Pasăre albă, unde ți-i soarele?
Și-a-necat în cenușă izvoarele.

Pasăre albă, unde ți-s fluturii?
Scrum uscat, spulberat deopotrivă cu mugurii.

Pasăre albă, adună-ți cântările,
Umple de dor și chemări depărtările.

Și cântă-le pasăre, sus, tuturor:
Pământ, fii al vieții și al oamenilor!

Trasul pe roată

Pământul e uscat. Obosit.
Se duce. Vine cu drumul,
cu urmele. Plângi în lumină
de marea lui bunătațe.
Te-nchini rădăci nilor.
Mânăci pâine. Duci pumnul la gură
cu foamea .Cu frica.

Soarele lungeste umbrele
rotindu-le în jurul trunchiului,
umbrele mele
macina umbra pământului.

Și dacă te-ar chema cineva deodată,
cu m te-ai desfăce de roată,
cum s-ar desfăce roata de tine, trasul
pe roată?

ANA MARIA CLAUDIA ȘELEPIUC,
Liceul Teoretic „Grigore Moisil”
Premiul II

Toate se pierd...

Toate se pierd...Fug răscolind trecutul
Șis e avântă în pulbera grea adulmecând
sărutul

Dogoritor al norilor..
Își arună haina sură peste mormanul de
amintiri,
Le auzi cântând cu vocea lor searbădă și te
miri
De puterea lor...

Toate se pierd plâpânde în firele reci ale
dorinței,
Se împletesc o dată cu ele și se sting răzând,
Le vezi apoi dlocotind valurile fade ale căinței,
Cu ochii pierduți, sortite sinistrului mormânt.

Renasc plângându-și moartea și durerea,
Revin în jocul straniu și cerșesc mângâierea
Adierii...Se plimbă pe culmile celor o mie de
seri
În care le guști dulceața trecătoare și sperii..

Știi că se vor rătăci din nou,
Înainte ca tu să te fii trezit
Din visul mareț ce zace în același cavou
În care și ele s-au odihnit..

Cântec pentru munte

Muntele semeț se aruncă peste vaea arămie,
Îmbrăcând covorul putrezit de frunze
Cu o umbră rece și stranie.

Acest ironic zâmbeste; cu mândri,
Adună norii asupra-i și-i străpunge
Cu vârful său pustiu, cu lancea-i argintie.

Răurile lui, săgeți nepieritoare,
Se pierd printre copacii zgribuliți
Ce zadarnic își strigăveșmintele căzătoare.

Poteci atât de înguste străbat uriașul,
Abisuri nemaivăzute de adânci le păzesc.
Cu toate acestea, omul rămâne vrășmașul...

Muntele îi aduce liniștea, un alt tărâm,
Iar omul îl cutreieră, adesea îl rănește,
Căci răgetul lui se aude din câmpie, iese din
pământ...

Stâncile sale se odihnesc sau țipă,
Bocindu-și amorțea și pustiu.
Rar un vultur le acoperă cu a sa aripă...

Poteci, râuri și stânci țâșnesc din pântecul
său, părinte grijitor tuturor el este; iubește,
este iubit; trăim prin el; printre noi trăiește...
Falnic munte, primește-mi cântecul!

Un psiholog american de origine japoneză, Francis Fukuyama, afirma că "am ajuns la capătul istoriei, în sensul că ne-am epuizat alternativile istorice". E una din replicile arogante, chiar sfidătoare prin realismul ei, una din replicile pe care ți le repeți în gând încercând conștientizarea mesajului transmis în cel mai brutal mod posibil. Și oare așa să fie? Să-și fi consumat-frapant-lumea propria-i poveste? Din câte știu, și e plauzibil, lumea de azi e încă macinată de războaie. Factorul culminant al istoriei. Așadar nu se poate vorbi de un finish al trecutului istoric al omenirii, asta întrucât în fiecare zi trecutul de ieri devine fapt istoric. Evident, se poate spune că nu doar războiul înseamnă istorie, și chiar așa e. Istoria nu poate fi definită. E absurd să încerci să-i cauți înțelesul când ea consemna din ce în ce mai multe ciudațenii. Istoria e praf de pușcă, miros de pană înmuiată în cerneală, mirosul lemnului putrezit din cancelarii le domnești. Parfume de Richelieu și ascuțit de sabie. Istoria se păstrează la naftalina gândirii, aducând măcar imaginea fracurilor și gulerelor albe călcate la dungă ale unor oameni-repet: oameni-pentru care noblețea era literă de lege, ci nu motiv de mândrie. Pare-mi-se însă că am divagat, ori nu asta-mi era țelul. Ideea era alta. Caut să găsesc o soluție în cazul în care afirmația

Capăt de drum?

lui Fukuyama s-ar dovedi în mod nefericit-adevărată. Dar înclin a crede că soluția au găsit-o alții, cu mult înaintea mea. De la Gutenberg încoace zic. Cartea. Da, cartea. Explic și de ce. Ființa umană este pur și simplu steapă în lipsa adrenalinei, în sensul că oamenii caută încă din trecutul îndepărtat senzațiile tari. Emoția, teama, frica. Da, da, frica. Oricât de bezmetic ar suna, ar fi imposibil și indecent să trăim fără frică. Uneori, frica e o stare de spirit, o iluzie necesară, o hrană a furiei. Furie ce ne îngroașă venele, absorbind în ele setea de viață, de război, dorința respirării unui aer tare, unui plumb al istoriei adus cu tropot de copită de cal pe o stradă pietruită, dar plouată de cer. Ori, ca sa fac legătura, prin războaie și istorie omul își hrănea (și o mai face încă) această sete de neprevăzut, această emoție sau frică. Sună sadic, dar istoria a cam devenit, și poate că era deja, un deliciu al celor mari. Al gulerelor din umbră. În vechime, romanii se delectau cu luptele gladiatorilor ce rareori înășteau câte-un Spartacus. Alții se adunau ca la urs la căderea ghilotinei peste vreun cap pricâjit, ori la pur și simpla prăjire a

vreunei fecioare cu tupeul de a deveni erou național. Ce credeți că a făcut omul pentru a nu rămâne fără acest supliciu? Simplu ca bună ziua. A creat cartea, continuând prin ea axa finită-după părerea lui Fukuyama-a istoriei. O continuare însă prin linie punctată, întreruptă. E matematică pură. O trigonometrie infinită, dar parcă prea meschină. Asta pentru că omenirea își continuă festinul, delectându-se cu războaie și sânge. Numai că sângele asta se varsă acum cu litere. E sânge albastru. Dar nu pentru că ar fi de viță nobilă. Are culoarea asta doar pentru că așa-i cemeala. Ori nu! Mă-nșel amamici. E sânge negru. Așa-i tușul la tipărire în contemporanitate. Oamenilor le plac literele, imprezizibilul, războaiele. Nu neg meritele și strălucirea medaliei or matematicii, dar dacă lumea asta are oricum un punct pentru orice, de ce s-o plictisim și mai mult cu fixismul și științele astea exacte? E greu să închei explicația spuselor lui Fukuyama. Ele deschid noi și noi orizonturi. Numai că asta cred. Cartea. Literatura. Așa-și continuă oamenii istoria. Așa își hrănesc ei nevoia de a devora delicia istoriei. De parcă ar fi o lupoaică turbată de dispariția puilor ei...

Marius Gîrleașu, elev clasa a XI-a B, Liceul Teoretic "Grigore Moisil" Urziceni

„MINUNEA ÎMPLINIRII UNUI GÂND...”

Renumitul profesor Ștefan Ciobanu (care în sinteza „Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă” se referea, în 1923, la personalitatea spirituală a senectului A. Botezat) sublinia: „frământările sufletului românesc au fost un sprijin în încercările grele prin care a trecut această frântură răsăriteană a poporului nostru”. Ne-am fi așteptat ca tânărul poet Petru Botezatu (n. 26 decembrie 1984) să se apropie de retorica liricii postmoderniste, să se împace cu fluctuațiile ei ideatice și imagistice pentru mulți atât de profilabile și uimitoare. A doua sa carte (a debutat în 2005 cu placheta *Bolnav de cuvinte*, repede epuizată printre studenții de la Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul și din Universitatea gălățeană), depășește condiția scriitorului tânăr, tentat de lupta cu desăvârșirea metaforică, proprie multora dintre colegii săi de generație și nu numai. Ca și Ioan Alexandru (poetul harului înveșnicit în logosul vaticinar), d-nul Petru Botezatu își întâmpină lectorul cu ofranda celor trei virtuți esențiale: iubirea, credința și nădejdea.

Versurile iubirii (dincolo de vertijurile vârstei care contopesc punctele cardinale ale sentimentelor: *Să lași, iubito, îngerii să-ți cânte / Ode și imnuri...*) se deschid spre simbolismul hieratic. Într-o valoroasă antologie a poeziei basarabene („Constelația lirei”, 1987) impresionante erau inflexiunile lirice în care precumpănea măreția mamei. Expresia poetică nu poartă numai accentele vechii poezii; preamărirea blajină a mamei ca și devoțiunea pentru pământul natal, neprovincial, a cărui principală însușire – dăinuirea – se răsfrânge după celelalte valori spirituale: *În ungherul casei / Dinspre Răsărit / prinsă-n două cuie / o iconă plânge*. (Iconă mamei); *Lasă să înflorească, mamă, / Fereastra casei părintești ...* La noi, casa părintească înseamnă: cerul (ce se sprijină pe ramurile

pomilor), satul (*două văi / în satul în brațe / cape un prunc / apărât de zodii și stele*), biserica din trearbori (*ce-și înalță crucea sfântă către cer*), cuvântul tatălui (care-i cere fiului lecat la învățătură: *Să-ți cinstești ca pe-al tău nume / Limba, Țara și Credința*).

Poetul tânăr nu scrie stanțe ocazionale de espre credința sa. Limpezimea sufletului îi reamintește de smerenia precumpănitoare. Pentru români, rugăciunea presupune reflectarea în tonuri scripturistice. În ritmurile imnice a înălțărilor și a mă răciunilor vieții: *Îndreaptă, Doamne, semnul sfânt al mâinilor / Peste pământul ce-liubesc români*.

În lumea poeziei d-nului Petru Botezatu, lacrimile nu se mineralizează (ca în lirica lui Panait Cerna), ci se grăbesc spre oglinda unei fântâni peceitluite de palori și singură tăți. *Plângem cu lacrimi de lut* pentru toate erorile trecute și pentru cele prezente, pentru trădări și șovăiri, pentru nerecunoștință, pentru îmbrățișarea mincinosa. Ne rămâne – încă odată – speranța. Creatorul de versuri se află în corespondență cu zarea albastră și cu fâgăduința Nemuririi. A auzit de *soarele dintre gratii*, dar și de jertfa tinerilor moldoveni ce și-au lăsat trupurile peluturile malurilor Nistrului. Desigur, el știe că uneori trecutul e copleșitor. Are în suflet porunca părintelui dintr-o baladă ardeleană: *să ne trăim poverile și tot chinul răbdat al vieții*. În numele acestui ideal creștin, d-nul Petru Botezatu va trebui să-și continue calea, adăugând la zestrea de astăzi o necesară maturitate stilistică, rigoare desăvârșită în construcția stihurilor, cultură generală bogată, cunoașterea limbajului liric modern. Vechile lecturi din Titu Maiorescu trebuie să susțină noile sale lecturi din Liviu Rusu, George Călinescu și Vladimir Streinu. Pasiunile adânci presupun existența unor propensii către bibliotecile de poezie. Credem că d-nul Petru Botezatu ne va restitui astfel imagini pe care talentul său le va caligrafia cu entuziasmul juvenil al înțelepciunii.

prof. univ. dr. Virgil Nistru Tigănuș, membru al Uniunii Scriitorilor din România

Amintirea unei călătorii

Gheorghe Dobre

De jos veneau luminile

căltoaream peste ține
ca peste o țară a licuricilor...
pe atunci îmi căutam trupul
fugit să moară

și nu știam că lemnele care putrezeau
de-a valma
erau oasele lui
oprite în imaginea
unui cimitir
iluzoriu...

Tragerea pe xerox

Natura va nota undeva
acest mic eveniment
mutând albiile cătorva râuri,
dându-mi un șirag de zile
uscate ca niște scrumbii,
va susține să scriu
(anacronică situație)
poezii cam triste
și cam prea fără nici un dumnezeu
adică fără o filozofie înaltă.

oricum, mă vor aștepta câteva deșerturi
din care se speră că voi ieși prăfuit
(cineva chiar m-a făcut agnostic
și eu eram doar îndrăgostit).

oricum, natura va nota undeva
evenimentul
după care eu mă voi apuca
să recitesc tehnologia za hăru lui.

ADRIAN BUCURESCU

La revedere, România!

La revedere, România!

Nu-ți spun a dîo, poate ne-o mai vedea,
Mai degrabă în cer, nu pe pămînt,
Tu bucuria și deznădejdea mea!

Tu la Apus, eu la Răsărit,
Tu pleci cu un ghiozdan peticit,
Eu rămân cu o traistă de cănepă,
Plină de dorul ce te-am iubit.

Din dor picură sânge pe poteci,
Prin cimitirele pline de bălării,
Eu te petrec doar pînă la Tisa,
Și trag nădejde că o să mai vii.

Pe piciorul de plai
Nu mai e nici o gură de Rai.
Sătui de iarbă veștejită,
Își scutură coamele cățiva cai.

Unu-i murg, altu-i roib, unu-i șarg,
Altu-i sur, unu-i breaz, altu-i bălan,
Și mai e un mînz pintenog
Gonind fără țintă pe Bărăgan.

Le-a rămas spaima de a fi tăiați
Și azvârlți porcilor ca tain,
Și într-un șanț, un tractor le rânjește
Cu dinți ruginiți în sistemul hain.

#

Nu mă învâțai tu, țară,
Să păstrez al mamei grai,
Și prin lanul de secară
Să mă cred al lumii crai?

Nu ziceai tu că mă vindec
Cu rodul-pămîntului,
Cu năvalnic, cu descântec
Și heliștea vîntului?

Chiar așa-i, nici nu mai bate
Vîntul ca odinioară,
Dar eu zac, mutat la Soare,
Căci aleanul mă omoară.

Te po menești că mi s-a dat
Peste nisipul bălai
Tocmai eu să ispășesc
Zelul hoților de cai!

S-au aflat români de-ai tăi
Să se lepede de tine!
Maica mea neprihănită,
Miluiește-mă pe mine!

Dacă pleci, ia-ți fiii vitregi
Și mancurții din costrei,
Și aruncă-i în pustie,
Să nu mai aud de ei!

Du-i unde cocoși nu cântă,
Unde toaca nu răsună,

Du-i unde nu e lumină,
Nu-i nici Soare, nu-i nici Lună!

#

Măi pămînt negru și gras,
Nu jeli și nu mai plînge
Că prin brazde ți-au rămas
Numai lacrimi, numai sânge!

Te-o durea, nu te-o durea,
Asta-i soarta mea și-a ta.
Cât mi-o bate inima,
Eu străjer că ți voi sta.

Fîndcă-așa fost-am născut,
Fîndcă-așa sunt eu ursit:
Să mă țin de-un sat sărat
Și de-al lumii izvodit.

Să mă țin de munți și Mare,
Și de Dunărea păgîănă,
De-al ei drum fără de pulberi,
Ce spre Lamură mă mîănă.

#

Spre Soare-Răsare
Mereu mă închin,
Din orice depărtare
La tine revin,

Și toate nădejde
Strămoșilor mi-asum,
Cu mâini de tîmăie
Crucele vechi le afum.

Curge Naparis prin câmp
Și seceta îl săgeată,
Deasupra lui istoria
Dăntuiește beată.

De prunc, Mihai cel Viteaz
Avea șirag de sânge la gât,
Și totuși, patrie, mie
De norocul tău nu mi-e urât.

Dar cine mai crede în tine,
Cine mai vrea să moară
Mușcându-ți țărîna,
Sălbatica mea țară?

Eu însumi, ultim solomonar,
Degeaba miraza o scriu,
Și sceptorul vrăjit moștenire
Cui să îl las nu prea știu.

#

La revedere, România!
Nu-ți spun a dîo, poate ne-o mai vedea,
Mai degrabă în cer, nu pe pămînt,
Tu, bucuria și deznădejdea mea!

Tu la Apus, eu la Răsărit,
Tu pleci cu un ghiozdan peticit,
Eu rămân să fluier la cai de gheață
Pe Bărăganul nemărginit.

Și-n zvonuri de greieri, prin trifoi,
Poate cândva o să vină,
Ca să te cheme înapoi,
În zori, o muștră toare lumină.

Dar nici aceea nu e lumină,
Ci e o Pravilă Dividă.

LEBEDE VIENEZE

Sportul (și fotbalul în special) este asociat de către neștiutori degradării morale și intelectuale, fiind apreciat ca "pentru incuți". Așadar, ideea de a face nițică literatură din sport nu prea pare plauzibilă, deși s-au scris dealungul vremii cărți bune cu și despre sport în genere. Recunosc că, înainte să încep acest articol, m-a încercat o doză de nesiguranță cum că ideile pe care le voi transmite nu-și au rostul. Iar dacă stau să mă uit pe prima pagină a revistei, chiar trebuie să renunț: "HELIS"- revistă de cultură... Încerc totuși marea cu degetul și mă leg de fotbal, ca un pretext pentru a ajunge altunde. Despre calificare nu ar mai fi multe de completat, întrucât au curs râuri de cemeală pe marginea acestui aspect. Altunde încerc să ajung eu cu această ispravă. Echipațională- cândva un simbol al libertății, azi doar o umbră a simbolului patriot - a oferi prin realizarea sa o doua șansă românilor. De ce spun asta? Foarte simplu. E șansa unui popor întreg, a unei nații amărâte de a demonstra lumii întregi că traducerea din franceză în română a expresiei "romani chib" e pur întâmplătoare (nr. "romani chib"=limba țiganilor). Auzi tu! ROMANI-chib...măi să dea dracu! pură coincidență zici? da' de unde tovarăși, ce, vă e rușine? mie nu! Nu mai e demul un mister că prin ochii orbiți de soarele răsăritului ai occidentalilor suntem țiganii Europei. (Am citit undeva că dacă spui cuiva că e țigan nu ești rasist; rasist e el dacă se supără simțindu-se discriminat și considerând o rușine raportarea la acea etnie, ori nu mai știu pe nimeni să se simtă discriminat fiindcă e numit "german", "englez", "francez" etc). Și cum altfel să fim considerați, când primii români (nu știu dacă mai trebuia un "r") au ajuns pe meleagurile străinătăților, recte în Austria, au furat lebedele de pe lacurile liniștilor parcuri vieneze, nu de alta, dar să pună și ei de o ciorbă? Și dacă e așa...,"lasă băieții să mîănă că"! Credeți că e o întâmplare că meciurile europenilor se vor juca în Austria? Nu, deloc. E acum cazul să ne schimbăm credința de "mîncători de lebede" din ochii vienezilor. Asta dacă nu cumva, de frică, săracii oameni își vor lua măsuri preventive și vor ascunde superbele păsări de chiorăitul mașelor alor noștrii. Românul e în general tipul care dă cu băta în balta sau se freacă la mal. La noi, țara arde iar babele se piaptănă. De pildă, rămân perplex când îi aud pe unii (proști cu nemiluita) încercând așa o comparație româno-occidentală. Mai sus m-am adresat cu "tovarăși", dar nu din întâmplare. Societatea noastră, dacă putem vorbi de așa ceva, democrația de 17 ani, da' numai în acte, are în substraturile vechi practice, sau ideologii. Cum să încerci să te compari cu vestul? E drept, avem mîndria că am apărut Europa cu brio de pericolul turcesc, dar pe când noi ne luptam la Călugăreni cu sultanii Stambulului, englezii puneau nocturnă stadioanelor și se delectau la cealul de 5 cu nonconformismul acestui "foot-ball". Sunt fix 200 de ani între revoluția franceză și cea (zice-se) de la București. Doua secole. Doua secole în care ceasul nostru a stat. Din lipsa bateriilor. A încercat unu' înainte de '89 să recupereze ce mai era de recuperat și făcuse Români a țara cu cel mai mare PIB din lume, de așteptau până și lebedele din Viena să fie făcute ciorbă oltenescă. Da' n'a fost să fie. Așa că ne legăm și noi speranța de echipa asta amărâtă. Care poate-poate o mai salva câte ceva din rușinea prezentului. Mi-e teamă însă. Mi-e ca nu cumva din '89 până azi nimic să nu se fi schimbat în bine. Ba, mai mult. Mi se pare că parabola funcției românești și-a atins atunci vîrfurile și că de atunci până azi a coborât, cum e și normal. Și tot coboară..., așa că, probabil, lacurile din parcurile orașului lui Mozart sunt deja goale. Lebedele și-au luat zborul, simțind apropierea devoratorilor carpațini ce s-au integrat în UE să dezintegreze Europa. Halal...

Marius Gîrleașu

Strămoșii

Pata din tavan

Toamna

Uitându-se frunza la soare,
A vrut să fie ca el.
Și astfel, a fost prima toamnă,
O încercare de soare apusă.
Imi place să văd toamna
Cum frunze s-agață cu tot ce au de un ram,
Dar apoi plutesc în derivă spre pământ.
Imi place să văd toamna
Cum fire de apă fugite din cer
Cad pe geamul meu,
Parcurg un drum nevăzut pe sticlă,
Apoi se întâlnesc unindu-se
Intr-o picătură mai mare
Și cad cu putere sporită spre pământ.
Imi place să văd toamna
Cum lumânări drepte aspirând spre înalt
Se-nmoaie din mijloc și-și întind,
Două câte două, fiti lul
Spre o flacără mai caldă.
Imi place să văd toamna
Cum casele-și suflă taina
Prin horn spre ceruri,
Iar albastru devine cenușiu !
Căci da!
Prietene, aceasta e culoarea tainelo

Trestie plângătoare

De când ninsoarea a șters urmele ei
Către sacrul tărâm al pădurii de argint,
mi-au ruginit flăcările de
apa propriilor mei ochi,
au prins rădăcini în sufletu-mi cuvintele
și privește cum prin tulpină
imi imprăștie mirosul în aer.
Sac de trestie plângătoare
Duhind a mucegai de carne dulce,
Te uită cum prigonește vântul pe foc
Prin lanurile-mi de grâu galbene.
Privește cum se năruie piramidele
Și cum vârful lor agățat în cer
Trage după sine tot universul.
Te uită cum printre cuvinte răstignite
Se picură în mine venin.
Dar știu ce voi face !
Mă voi imbutelia într-un suflet de pasăre
Și voi aștepta toamna să zbor către ea.

Tot mai cad

De sub gene nu-mi mai curge privirea,
Ci tu ești cea care te prelingi pe obraz
Lăsând în urmă cicatrice.
Conturul mâinii mele se destramă-n gânduri
Ce cad până-n suflet;
Și nu m-am oprit... tot mai cad.
m-am închis cu-n brâu de lună,
dar soarele m-a refuzat.
Și totuși, când nu mai bate vântul,
Pot să aud cum un cântec alintă văzduhul
Cu cercurile tale greșite perfect.
Dar nu m-am oprit... tot mai cad.

Ușa mea a fost un copac.
Scârțâie acum un cântec
Pe ritmul știut doar de vânt.
Se leagănă nostalgic.
Un miros dulce, de Paradis,
Trezește strămoșul din mine.
Și atunci, mă duc lângă ușă,
Mă așez pe scara cu trei trepte,
Imi strâng picioarele la piept
Cuprinzându-le cu mâinile,
Și-mi culc tâmpla ispitită de gânduri
Pe genunchi.
Privindu-mă, parca ai crede ca sunt un copil
In pantecele blestemat cu vise.
Voi aștepta ca din ușa mea să înverzească frunze
Să crească fructe, și să tot crească
Să nu mai zbor căzând.

Săptămâna

Era sâmbătă tainică atunci când
Sufletul s-a retras către ceruri,
Iar tărâna s-a topit și a curs din fîmă.
Astfel a fost o seară și înainte de ea
O dimineață.

Era vineri tainică atunci când
Păsările au căzut în apă,
Iar peștii își arătau burta la soare.
Astfel a fost o seară și înainte de ea,
O dimineață.

Era joi tainică atunci când
Soarele și luna s-au stins,
Iar ziua era totuna cu noaptea.
Astfel a fost o seară și înainte de ea,
O dimineață.

Era miercuri tainică atunci când
Plantele s-au uscat, s-a uscat și mărul,
Iar apele au plâns și-au înundat uscatul.
Astfel a fost o seară și înainte de ea,
O dimineață.

Era marți tainică atunci când
Cerul nu și-a mai văzut chipul în apă,
Iar apa nu mai privea cu ochii cerului în
în finit.
Astfel a fost o seară și înainte de ea,
O dimineață.

Era luni tainică atunci când
Intunericul înghițise lumina,
Iar pământul s-a scurs din clepsidră.
Apoi n-a mai fost...

Era duminică tainică atunci când
Se legăna nimicul în vid
Iar creatorul se gândea
La ziua zero.

Este o pată în tavan.
Pe cer,
Un foc imens închis într-o sferă
Se zbate cu toată lumina
Și cu toată căldura
Să usuce pata.
În fiecare picătură se coace un gând,
Gândul depărtării de clipă.
Fereastra mea se topește și din ea,
Curg dune de nisip spre șosea.
Plânsul tavanului imi intră în ochi
Ajunzând până în suflet.
Boabele de apă căzând
În adâncul memoriei afective
Cu marea amintirilor mele se amestecă.
Și atunci, de căldura sufletului meu
Se ridică vapori sărați
Și urcă înapoi până la ochi.
Dar lacrima mea nu cade pe podea,
Ci se cațără pe razele soarelui
Înspre plafon.
Din acel moment, pata din tavan a găsit
Diafanul ținut al depărtării de clipă
Luând chipul și surâsul Ei.

Frățește

Prin vene-mi va circula, leneș,
Din obișnuință, sângele.
Voi simți cum, încet, pe mine va urca o omidă
Și vai! cum înfrupta-se-va din mine!
Va săpa către centru
O peșteră ce-mi va măsura raza.
Metamorfoza târătoare
va absorbi, pentru a-și decora aripile,
Propria-mi suflare viu colorată.
Dar zburând prin peșteră
Înapoi spre lumină
Sângele-mi va cădea
Peste fluturile viu colorat și se va închea
Formând un chihlimbar sângerieu.
Și atunci vor veni furnicile în mine
Împărțindu-mă frățește.

Calul

De când s-a născut puiul de cal,
Pământul s-a rotit în jurul axei sale
De 365 de ori.
Îndrăgostit de muribunda grație sângerie a soarelui,
A contemplat seară de seară apusul.
La primul asfințit al noului an,
Puiul a alergat către veșnica veșteda lumină.
Fugea pe curba Pământului
Câte 15 grade într-o oră.
Și astfel pentru câteva ore timpul a stat în loc ;
Un apus ce părea că nu se mai termină.
În aer era vârtej de imagini înmiresmat a cerului.
Întins, cu ochii spre soare,
Urmărește cum ultima rază de apus
Se ciubărește dincolo de orizont
Și cu suflarea ridică într-un gest creator
Câteva fire de praf visătoare.

C. Selian

și am trecut linia de dincolo de ființă
unde sunt hăuri și zace îngrozitorul ni mic,
și-am văzut **răul** ca un soare negru
întunecându-mi firea până-n adâncuri;
și am umblat labirinturi ale minții
din care nu mulți au scăpat să revadă lumina;
(o, castele de cleștar cu vrăjite căi
ce nu duc nicăieri...)

Magia Binelui

Nu mai cel ce a străbătut infernul
găsește înțeleaptă liniștea serii!
sub acest pavilion cu mii de vise de aur,
decorul cuantificat al lumii
îți poate părea o bună desfătare;
dar eu încă mai caut acel *Atlantis* al abisurilor,
unde sub ultramarine fluxuri de antice mistere
zace în urne de granit pulsul nămlănit al erelor.
(E mai mult o tănuire și-o domnie-n lacrimi
decât rațiunea unor cânturi);
ori noi suntem cei fricoși și buni,
cei înțelepți și slabi,
noi suntem moștenitorii lumii!
iar visele noastre de nu vor fi eterne,
vor radia învăluind cu speranță
reflexul viitor al unor aștrii în devenire.
...și poate sunt nevrednice, vinovate,
că nu știu nimic de-al meu suflet
ori de nobilele lui intenții,
(prevestind în taină un mag bătrân
ce-mi contemplă menirea faptelor);
dar sunt sigur de-a mea inimă
dictând în secret arhitectura pasiunii,
și-a înțelegerii, și-a orânduirii...
Mă spăl pe mâini de fapta însângerată,
și las gândurilor un imperiu de resemnări-
când prin pieptul meu vor trece comete
își vor aminti de *liniștea serii*, (noua revelație),
punând o zodie mai bună la îngemănarea apelor
și-ngăduind al nostru desăvârșit avatar.

Nostalgia durerii

Trecutul,
mereu atât de perfect
atât de glorios,
îmi pare astăzi o furtună!
unde sunt toți acei zei și demoni
ce din mirare s-au născut,
și în mirare s-au pierdut?
prin templul antic al pădării mă-nchin,
pelerin la altarul răsănit în toamnă,
iar ruga, cheamă magia poveștilor din părinți
să cadă sub vraja sălbaticelor nopți de primăvară.
Sunt câțiva ani pe rugul aventurierului,
și tot ce-am atins în umbră, răsând,
în umbra timpului a-ncremenit;
(să fie oare via visului ce-am tănuit?!)
ieri m-am trezit în zori chemând apusul...
și nu-i înger să nu mă strige,
ori eu să nu mă chem: „Întoarce-te în ploaie serafim,
și dă un semn lumii, sădindu-ți patimile
în brazda mormântului devenit un regat!”
(oare are să nască atunci fructul
ce-mi va potoli mirabila foame?!
morile de pământ au adormit de mult...)
mă doare din palmele tale sângele istoriei,
dulce, mi-a părut așteptarea morții-
și m-am crucificat la porțile Romei,

și-n marile arene ale lumii;
și am străbătut un ev în tunecat al ființei,
arzând pe ruguri de aur și-nstrăinare;
și am renăscut apoi, luminat,
învățând să contempul
etermitatea dinaintea mea;
într-un glas și-o egalitate morbida
mistuindu-mă,
am devenit tiranul propriei dorințe!
Dar acum, marea viitor se pregătește să înceapă,
suntem carne și oase din miracolul vieții,
și din toate adevărurile, taina celui mai sfânt,
mi resmele florilor din a ta grădină îl spun;
eu astăzi, îngenunchez decât în iarbă,
si-naintea izvoarelor limpezi și reci
ce le-nfâlesc în al meu firesc drum.

Extazul amurgurilor

(Vechea orânduire)

Extazul amurgurilor
însângerase tot orizontul,
și de-atâta timp nici o lacrimă
nu mai vărsase celestul Uranos;
înfășurat în mantia-i de aur,
ca un fiu răciitor al tatălui,
se coboară fulgerând în pustiu-
zeul Agni...
și purtându-și pașii desculți
prin nisipul elipsoidelor,
crestează valurile furtunii,
în umbra timpului
croindu-și calea împăcării,
spre ciuitul dintre stâncile fierbinți;
unde pe catafalce păzite de somn,
străbunii se-nalță mândri înaintea soarelui,
iar oasele lor albe
prin care Eragal își strecoară viclenia,
ne aduc aminte de-au fost odată flori,
și cum iubi rea le dezmierta în pace,
dar îngânând an de an
o răstignită dorință le-a înnoit pe toate.
-Îngropă-ți morții părinte!
noi îi vom ridica cât mai aproape de soare;
Tellus matera își cheamă fii frumoși și sălbatici
în pântecul unui veac, ce n-are să-l mai întoarcă-
ascultă vocile tăcerii, copile,
în noaptea asta mare ne chemă strămoșii
în jurul focului să dansăm
despletirea de pe urmă a pădării,
ne cheamă neînrobitorul spirit
al gîntei ariene...
iar voi, apostoli, nu vă-ntindeți săgeata
spre ochiul divin al vulturului,
ce și-a ridicat aripa sfârtecând norii
și umbrind mormântul cerului;
nu puneți pecetea fiarei
pe fruntea-naripată a străinului, oameni,
nu însingurați lupul în haită, prieteni,
prin poarta zorilor vine apusul.

Regatul serenității

Chipul timpului s-a crispat,
precum sufletul lacrimând al unei fecioare,
năframă albă purtată ai vea de vânt
deasupra oceanelor de purpură amară;
chipul timpului s-a crispat,
ca și inima sângerând a artistului,
stâlp putred în acest regat al lacrimilor de vară;
chipul timpului, s-a crispat...
iar ochiul din vârful piramidei mă doare,
mă doare somnul sfântului pe cruce,
mă dor colți i fiarei ce mă cer ca pradă,
mă doare splendoarea rece a copilei ce tace.

Domniindu-mi singurătaea,
ca un posedat rege al tăcerii
visam să-mpart zeilor voluptatea durerii,
adormind la nesfârșit prin reci momniri,
când afară-n ploaie mama-mi jelea dorul,
ori prin castelul mării treceam să mă ascult
pierdut printre epavele cu aur și smaralde;
(deasupra, leviatanul de-atunci tot bocește...)
si-n templul pădării mă regăsesc gânditor,
transfigurat de-ndolita muncă a timpului
și-nconronat pe tronul de nimic al anotimpurilor;
aici nu e nici faptă, nici răsplătă,
iar viziunile din străbuni
vorbesc de exodul neconținut spre o altă lume,
unde corăbiile imperiului au risipit
stâncile de gheață încolțite la maluri;
(...)și nu mai e mult,
până ce luna își va întoarce întunecata față,
în marea nopții soarele însângerat apune,
de-acum pe ai mei ochi o monedă de aur
și una de argint se vor lăsa;
iar umanitatea în însă
va adormi peste ruina lumii,
ca un geniu, ce cu al său gest steril
smulge masca unui zeu,
furnal rugăciunii și-al închișăciunii
răsărit în umbra timpului pierdut.

Noblețea simțurilor

Noi suntem ca două roze umede,
aruncate de mâini vitrege
în încăperea rece a aceluiași mormânt;
una putrezind, iar alta înmiresmând
lumina pală a lumânării ce-nvăluie veșnic tăcută
o mireasă-n visuri de argint-
noi suntem ca și gemenii ochi ai nopții,
ce se deschid în amurg și se închid în zori;
unul răsând, iar altul lăcîmînd
imortala faptă a condeielor-pumnaie
ce-au scris în sânge poemele ce-ți cânt...
și privind abisul ce prin vește în mine
infinita reflecție de cristal magic nesfânt,
sunt oglindă oglindită în tine,
iar față în față ne regăsim un imens gol
înălțat în nobil tron de pământ.
Par cuvinte-nrăite, rostite de-o gură străină,
dar ele mă-ndeamnă să biciui sau să cânt
mai mult decât poate mîntui a ta viață;
(de câte ori am simțit ca o lance
tu te-ai ascuns în adăncurile tale ca un scut...)
ori astăzi, inima-mi putrezește-n piept găunoasă,
ca un fruct blestemat la ospățul nuanțat al zeilor,
iar tu lucești în depărtări, rece, ca tășul unei lame,
și-apoi dispari însângerând gîntice apusuri-
și astfel, pe când noaptea mă-nconorează rege
peste a ei singurătată și visez,
ziua mă poartă sclav, printre statui de piatră
să-ți adulmec dulceața cămii;
mereu flămînd, mereu căutînd,
bântuit de același chip ca de fapta unei crime!
(dar fapta morții nu se cuvine),
și de aceea te chem călăuză a puterii,
cu sufletul sângerînd în cinci colțuri
te-aștept să dai iarăși sens plăcerii;
te aștept, așa cum sfântul așteaptă
a domnului atingere,
așa cum înțeleptul își așteaptă
în al nopților aștemut sfârșitul;
de-o eternitate plănuiind și retrăind
aceiași clipă ce crește învăluind în uitare...
O, blestemată cuvinte, binecuvîntată așteptare,
în lipsa ta am devenit un ocean de așteptare.

TITI DAMIAN

UMBRA NEȘTIUTEI

(urmare din numărul trecut)

N-am știut de unde i-a apărut în mână bagheta de dirijor cu care nu eram obișnuți, căci la repetiție, diapazonul îi ținea locul, uneori fiind

chiar aruncat spre câte un corist neatent sau care se mișca sau lua tonul cu un semiton mai sus sau mai jos, însoțit totdeauna de câte o propoziție spontană, adaptată momentului, spre hazul nostru.

Am mai văzut doar ambele brațe ridicate, l-am auzit pentru câteva clipe, pe mai multe tonuri, pe acel „laaaa” știut apoi, odată cu coborârea energică a brațelor și nîd carea privirii care ne cuprindea ca o flacără albastră pe toți, o revărsare de glasuri tinere, ușor șovăit care la început, se lăsa peste sală și peste noi. I-am citit chipul destul de luminat, semn că luaserăm tonul bine. Rotunjea buzele odată cu noi, îndreptându-și gesturile, privirea și glasul și le repezea când spre tenori, când spre soprane, rotunjea mult palmele, coborându-și bărbia să ajute puținii bași pe care-i avea conul, apoi își îndrepta mâna stîngă cu repeziciune spre altiste, de unde trebuia să înceapă să-și reverse vibrările solista corului. Din când în când simțeam îndreptat spre mine acel arătător, acum prelungit de baghetă, în fond o nuielușă, pe care nu știu unde o găsisse. Era o amenințare pe care numai mie mi-o făcea și numai eu o pricepeam, semn că trebuia să cânt mai viguros și corect, încât să mă amplifică tenorii în centrul cârora eram. Deși nu rostea nici un cuvânt, știam că zi ce zi acum, ca la repetiții: „Dă draci în capul tău dacă tenorii cântă fals!” Aveam în repertoriu un cântec „greu”, cum îi plăcea lui să ne avertizeze, „Conul sclavilor evrei” din opera „Nabucodonosor” de Verdi. Începusem elegiac, legănând, după cum cerea melodia, numai cu altiste, cărora le luaseră locul sopranele, urma apoi un crescendo, bașii contraatacau, iar tenorii urmau să deplîngă mai viguros destinul nefericiților, blestemați de un destin potrivnic. O clipă suspendată, în care se făcu tăcere pe scenă și în sală, de parea că melodia rămăsese uitată undeva, între noi și dirijor, apoi interveni, într-un dialog numai de noi știut, solista. „Passion” îi ziceam cu toții, căci o iubeam, era cea mai sinceră, cea mai fermecătoare, cea mai plină de viață dintre noi. Pe ea nu te puteai supăra, nu se supăra pe tine, Punea o pasiune, ce-i justifică numele, într-o dragoste pentru unul dintre colegii noștri și, se pare că nici ea nu-i era indiferentă. Oricum, noi încurajam și urmăream cu discreție evoluția acestui cuplu și eram fericiți când simțeam că ei erau fericiți. Acum ea cânta altfel, un glasul curat de înger se înălța și ne înălța trecând prin plafon ca printr-o perdea de aburi până la cenuri, aproape uitaserăm că suntem pe scenă, că suntem într-un concurs. Adunase în glasul său toată suferința sa și a sclavilor, trăia pe note înalte depărtarea dorului de țară, ne înflora până la durere suferința ei într-o dragoste frământată, transpusă în suferința unui popor...

Încheiaserăm, într-o concentrare maximă, acest prim cântec. O liniște stranie se lăsa între noi și sală. Atunci dirijorul s-a întors, cu o eleganță pe care nu i-o bănuiam, spre juri și spre spectatori, salutându-i ușor cu bărbia coborâtă, gest urmat de o aplecare discretă a corpului. Dintr-o dată, sală explodată într-un ropot de aplauze, de parcă era bucurasă că scăpaserăm dintr-o iminentă electrocutare, iar acum

o relaxare discretă simțeam din cap până în picioare. Ne atingeam ușor și bucuroși cu cotul stîng, șoptindu-ne astfel, încurajându-ne, ca și cum ne-am fi spus: „Totul e bine până acum, totul e-n ordine!”.

Trebuia să înceapă următorul cântec. Încurajați, ne-am alineat cu coada ochiului, privindu-ne discret vecinul, ținându-ne încordați, pe dedesubt, de mână, ca niște fotbaliști înaintea unei întreceri pe viață și pe moarte. O energie ciudată se transmitea prin noi, umăr lângă umăr formam toți un singur trup la fel de ciudat, din numeroase semicercuri, adunate din ce în ce mai mici și mai scurte aproape de dirijorul a cărei inimă o simțeam pulsând prin ochii săi albaștri, cu o energie nemaiîntâlnită spre trupurile noastre tinere și încă firave, anunțând începutul altui cântec. Câteva clipe s-a lăsat peste sală o tăcere asurzitoare. Așa era de mare concentrarea pe chipul dirijorului, că nu-i auzeam tonul dat cântecului decât ca o adiere, ca un curent misterios ce mișca precum o țară buzele, odată cu zbâmbăitul ușor al diapazonului care pătrundea ca o boare pe patru tonuri, în canon, în ființele noastre încordate: „Colo...Coloo... Colooo...” Ridicarea bruscă a degetelor mai sus de înălțimea umărului ne-a fulgerat precum bețișorul fermecat din poveste. Coborârea lui lentă, odată cu rotunjirea buzelor, au atras glasurile noastre, înmodându-le într-o melodie ce mlădia mai subțire, mai plină de viață, glasuri mai rotunde, mai puternice, mai prelungi sau mai groase, după cum bătea vântul melodiilor. Simțeam că este un vrăjitor ce cântă o dată cu fiecare dintre noi, atent la toți, urmărend fiecare voce, înălțându-i pe tenori, coborându-i pe bași, suindu-le în cer pe altiste și ținându-le la pământ pe soprane. Intensa concentrare și crispate din debutul cântecului a dispărut, iar o lumină de mulțumire îi apărură pe colțul buzelor, se prelungi spre umerii obrajilor transfigurați de încordare și de efort, ridicându-se spre ochii acum calzi și blânzi, ce transmiteau spre noi o imensă bucurie a reușitei, ca apoi să se odihnească spre fruntea diamanțată de fini stropi de sudoare. Dincolo de chipul acesta transpus total în cântec printr-o uitare de sine ce se transmitea și coriștilor printr-un fluid neîntrerupt, ghideam o concentrare imensă a întregii ființe ce domină hotărât mișcarea zecilor de glasuri, asemenea unui dresor care-și hipnotizează animalele feroce, fixându-le cu un fascicul de lumină, pornită din adâncul ființei sale, numai de el reușit, felinele încordate din fața lui, devenite blânde, umile și supuse. Ridica energie brațul tremurând ușor bagheta pentru a prelungi vocea ei tenorilor spre înălțimea sălii care le reflecta într-o arcuire spre spectatori, împingea apoi lent brațul stîng spre înaintea cu palma deschisă, de parcă ar fi vrut să potolească asaltul sopranelor, ridica apoi, ca și cum ar fi purtat o greutate, cu mare efort, de undeva de jos, brațele, de parcă ar fi vrut să adune toate foșnetele câmpiei, susurul apelor spre parfumul teiului din preajma fântânilor din câmpie. Cântam imaginându-ne că ne aflăm într-o altă lume, uitaserăm de ceea ce se întâmplă cu noi aici, în sala aceasta imensă, și ne ascultam noi înșine, cântând fericiți și mulțumiți, transpuși în acea lume a versurilor ce se împletea cu melodia, într-un canon fără sfârșit, o alegare nesfârșită a celor patru voci una după alta: „Colo, lângă fântâna stă teiul visător/Bătătorul tei sub care iluzii mă-mbătau/În trunchiul lui crestă-am cuvinte dulci de dor/Plăceri, dureri spre dânsul adesea m-ademenau...” Urmău apoi, odată cu adierea melodiei și a teiului, ușoara legănare a trupurilor noastre tinere și a glasurilor care

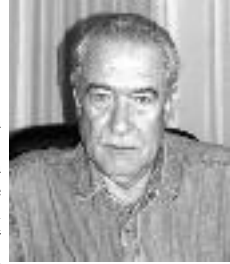
transformau sunetele în trăire, iar trăirea în emoție. Fețe noastre deveniseră acum purpurii de încântare, de mulțumire și de efort. Versurile cântecului amplificau forța glasurilor noastre tinere, întrecându-se și întorcându-se, urcând și coborând, odată cu respirările tinere, vibrând, iluminând gândurile și însuflețind visele.

Cântecul izvora și izburcea acum pareă numai din mine. Îmi vorbea glasul gândului și-mi ascultam gândul inimii. Îmi înlănțuiam gândurile, simțirile și visurile în jurul aceluia tei visător. Sub tei vedeam doi tineri sărutându-se, ademeniți de vraja sunetelor vântului, chemați și îmbățați de balsamul florilor, ca apoi totul să se topească într-o sărutare prelungă, urmată de un vis etem. Cântam și visam. Îmi ascultam glasul fremătănd, o dată cu al celor de lângă mine, iar gândurile fugeau neastâmpărate, aducându-mi sub fruntea umbră de regrete frânturi de imagini. Odată cu versurile și cu melodia, îmi fugeau pe sub frunte amintiri, trăiri, emoții și dezamăgiri, numai de mine știute. Nu sărutasem nici o fată, deși aș fi vrut să mi se întâmple de tot sufletul. Era o experiență care mă atrăgea. Văzusem numeroase scene în filme, tineri treceau pe lângă mine sărutându-se, nu rămâneam indiferent când mă strecuram discret pe lângă ei. Nu era numai o simplă curiozitate, ci simțeam în adâncul sufletului o chemare pe care nu puteam să o stăvilesc. Avusesem câteva încercări care se transformaseră în tot atâtea eșecuri greu de suportat, greu de îndurat, dar și mai greu de explicat, spre cumplita mea dezamăgire. De câte ori eșeam în asemenea tentative, trăiam o stare aproape vecină cu disperarea. În naivitatea mea, ajunsesem să mă întreb dacă nu cumva am să mor și n-am să apuc să mă sărut o fată. Probabil că aceste obsesii mă făceau și mi neapreciept, mai inabil. Odată, mi-am luat inima în dinți și-i făceam curte unei colege căreia, observasem eu, nu-i prea eram indiferent, și cu care mă plimbam, discutând, deși gur, despre lecții, despre cărți citite, despre unul sau altul dintre colegi, sau chiar despre profesori. Când am încercat să fac pasul decisiv, pe o alea mai retrasă din Crângul din apropierea școlii, pentru care mă pregătisem și în somn mai bine de o săptămână, s-a îndepărtat surprinsă și supărată pe mine, reproșându-mi răv: „Ce, ai înnebunit? Vrei să știe colegii? Vrei să ne afle din gîntele?”

Altă dată, într-o sală de cinematograf, pe jumătate goală, în semiîntuneric din spatele sălii unde, de obicei se așezau perechile de cărora nu prea le păsa ce fălmula, pentru că veniseră să sesărate, m-am așezat lângă o fată pe care o bănuiam de vârsta mea. Mi-am făcut curaj și, pe la jumătatea filmului, când întunericul pusese stăpânire pentru câteva secunde pe întreaga sală, am apropiat cu mare emoție palma transpirată de aceea a ei, pe care o simțeam aproape de mine, umărând ca s-o ating apoi. Dacă ar fi acceptat strâns oarea palmelor, mi-aș fi apropiat discret obrazul de al ei, chiar în momentul când cuplul de pe ecran trebuia să facă același gest. Cred că fata aștepta cu și mai mare încordare inițiativa mea. Avusesem curajul, după multe îndoieli și emoții, să-i ating cu mâna, pe la spatele umărului, ca și cum aș fi vrut s-o protejez, așa cum vedeam că fac și ceilalți îndrăgostiți. În momentul acela încărcat de emoție pentru amândoi, din spatele sălii străbătu un glas tunător peste toată sala, pe care la-și fi cunoscut dintr-o mie. Auzisem îngrozit glasul profesorului meu de fizică, pe care nici în ruptul capului numai la filmul acesta nu l-aș fi dorit: „Uuu, bre, aici ați venit să vă sărutați?” Am sărit din sală abandonând fata tremurând de frică, mai să rup ușa de la ieșire, dispărând cu teama cumplită de a nu mă fi recunoscut.

(continuare în numărul viitor)

CONSTANTIN XENI: EVOCĂRI LITERARE

MARIAN ȘTEFAN

Rămânem în preajma marilor noștri scriitori de la începutul secolului XX. De astă dată, C. Xenii ne va povesti împrejurarile în care a apărut revista *Semănătorul*. Primul număr a văzut lumina tiparului în decembrie 1901, sub direcția lui Alexandru Vlahuță și George Coșbuc. Să pătrundem și noi în redacția cunoscută publicității și să facem cunoștință cu cei care i-au onorat paginile. Ca și în cazurile precedente, m-am scrisur a fost respectat cu strictețe, operându-se doar actualizarea normelor ortografice și, atunci când s-a simțit nevoia, s-au introdus scurte explicații marcate prin paranteze drepte.

Și iată că Vlahuță și Coșbuc, doi poeți mari și doi oameni cumsecade, își dau mâna frățește, fără invidie și personalismul așa de răspândit în lumea artelor, pentru a deschide fereștrele și a lăsa să intre în literatură românească aer curat și viu. Literatura română își căuta drumul. Cu trei decenii înainte Titu Maiorescu și cei de la *Convorbiri [literare]* începuseră lupta înșănătoșirii. V. Alecsandri și Eminescu erau nume mari dar izolate. Și ei nu mai erau. Toți simțeau nevoia unei renașteri, a unui curent nou, sănătos, izvorât din puterile de viață ale pământului românesc, pe care trăiește a cea rasă de țărani, nume roasă, muncitoare și cuminte.

Pe acest câmp trebuia să cadă o nouă sămânță și... semănătorii se întâlniseră tocmai în acele prânzuri de duminică, din casa poetului [Vlahuță].

O revistă literară, cu bucăți sever alese, cu girul celor doi directori, două nume ilustre, urma să fie tribuna noului curent. Titlul? De ce n-ar fi *Semănătorul*, zise Vlahuță. Titlu românesc, simplu, veri dic, sugestiv. Iar pictorul Grigorescu, taciturnul, timid, vibrând și el la entuziasmul ce-l înconjură, se oferă să facă ilustrația primei pagini. A cea fină țărăncă, avzăr lind grațios pe ogorul românesc sămânța fecundă din șorțul ei, acea ferme cătoare apariție care a onorat apariția *Semănătorului* era de mâna lui Grigorescu. Această compoziție fusese criticată de unii ca reprezentând o țărăncă imaginară, fină ca o prințesă, grațioasă ca o floare de seră, nu ca o floare de câmp.

Grigorescu auzise. Și la primul prânz Caragiale deschide vorba:

– Domnule Grigorescu, frumoasă alegorie făcuși... Strașnică! Să ne trăiești! Mare croitor ești. Peste toate arunci o haină de ideal, o haină tăiată ca o manta de rege! Așa cere arta adevărată. Da, pictura e oglinda naturii. Tot e în natură. Nimeni nu inventă nimic. Dar, cum am citit nu știu unde, natura e un mare și bogat dicționar, în care găsești toate cuvintele. Dar fraza *tu* trebuie s-o faci, *tu* trebuie cu arta să combini vorbel e, să le așezi frumos și să faci versul ideal. Numai pictorul prost cade în cursă și copiază servil natura. Cel genial idealizează și înalță. Căci arta n-are de obiect adevărul, ci frumosul.

– Da, se mulțumi a zice Grigorescu modest.

Semănătorul apără, primul număr foarte mic, format mic, opt pagini, hârtie velină. Când sub titlul revistei publică citi: „Directori Al. Vlahuță și George Coșbuc” el avu senzația unui eveniment literar.

În cuvântul introductiv – scris de Vlahuță – [se cita u versuril e] „Voi credeți în scrisul vostru/Noi nu credem în nimic”. Împotriva a acestei stări de lucruri, exprimate așa de plastic de Eminescu, curentul de la *Semănătorul* își propuse să constituie o reacție (de căutat articolul prin nr. 1).

În acea epocă îl vedeam și mai des pe Vlahuță. Tipografia revistei era în str. Regală, lângă Hotel Union. Un local sumbru și murdar, cum erau tipografiile pe acea vreme. Totul era negru. O anticameră de iad. Iar bieții lucrători, negri și ei, negri și intoxicați, culegeau tăcuți din cutia de litere, negre și ele, rândurile ce exprimau gândurile luminoase. Într-o odăiță ce preceda sala mașinilor era o masă și lângă ea două scaune vechi, cu paiul înegrit și el. În loc de față de

masă, un jumal întins, pe care se odihnea o călimară ca vai de lume. La acea masă veche, vinerea seara, Vlahuță făcea el însuși corectura întregii reviste ce urma să apară a doua zi. Corectura. Număi cine a trăit în mediul scriitorilor poate să-și dea seama ce înseamnă „corectura” la majoritatea dintre ei. Fiecare literă, fiecare virgulă, fiecare punct sunt trecute cu micală sub ochiul de Argus al autorului, căruia n-are voie nimic să-i scape. Vlahuță, ca și Caragiale, erau niște corectori extraordinari. După prima corectură, tipograful aducea pe a doua. Vlahuță recitea migălos iarăși fiecare cuvânt, cântărea iar valoarea exactă a fiecărui căvânt, căci aveapasiunea nuanțelor, pasiunea cuvântului exact, examina iar fiecare virgulă, fiecare punct. Și mai găsea aproape totdeauna câte un cuvânt pe care în ultima clipă prefera să-l înlocuiască cu altul. Și iar venea tipograful. Iarăși lua panglica lungă, „șpaltul”, cu noua corectură și o puneapoi în pagină. Și în fine venea cu pagina. Pentru a treia oară Vlahuță recitea fiecare cuvânt și se decidea în cele din urmă să scrie sus în colț „Bun de imprimat.”

Dar cu toată munca aceasta, când revista ajungea în mâna cititorului, greșeli de tipar tot mai existau ici și colo. Ce enervare pe „Conu Alecu”! Dar pe Caragiale!

În această exagerată importanță ce se da unei virgule era desigur și onesta conștiință estetică a artistului setos de perfecțiune, dar mi se părea că e și un procent de naivă închipuire că cititorul remarcă și reține fiecare virgulă, fiecare punct, fiecare semn de exclamare a operei tale.

Cu toată opunerea mea, poetul, în a efectuosa lui amicitie, făcea și corectura versurilor sau prozei mele. Mi-aduc aminte că i-am adus odată impresiile primei mele călătorii la Veneția. De scriam m-feria unei cețoase dimineți, când de pe puntea vaporului silueta înaltă a campanilei și dantela bizară a palatului dogilor îmi apăruseră departe în zare, din ce în ce mai luminoase. Era o transpunere sinceră, simplă, dar colorată a impresiunilor tinerești. Ele plăcură mult lui Vlahuță. Dar, pe masa murdară a tipografiei, cu prima corectură dinainte, el îmi ceru voie, cu cea delicată ce-l caracteriza, să-mi corecteze câte ceva din text. Eram fericit de această atenție. Mi-a făcut două observații pe care nu le uit ni c azi și pe care de atunci mereu le-am folosit. Mai întâi mi-a spus să evit pe cât pot particula „și”. „Și” e urât, zicea el, e necesar adesea, dar e urât. Mai ales într-o înșirare gradată de adjective; lipsa lui „și” întărește impresia a frazei. Spre pildă, să nu scri u niciodată „marea strălucă albăstră, și tăcută și imensă”, ci „albaştră, tăcută, imensă...” Avea absolută dreptate. Din acel moment, am declarat război, de câte ori a fost cu puțință, lui „și”, corectându-mi abuziva lui întrebuințare.

Altă dată îmi refăcea câte o frază, schimbând numai așezarea cuvintelor înăuntrul frazei. El da dintr-o dată un relief nebănuit ideei și-mi fixa astfel în mica mea experiență de scriitor principi care mi-au folosit mult. Căci Vlahuță avea o adâncă știință a limbii românești. Când construia o frază n-aveai impresia că scrie, ci că sculptează cuvintele.

Într-o zi poetul mă roagă să scriu un articol asupra talentului trage dia ne i noastre Agatha Bărsescu, care venise să joace timp de o lună în București. Talentul ei o făcuse celebră și Burgtheater-ul din Viena o aplauda în mod permanent. Vlahuță mă îndemna să încerc o caracterizare psihologică a acestui talent așa de viguros, să găsec „ceva nou” în descrierea ei. „Dar să nu fie lung...” L-am scris și articolul i-a plăcut. A schimbat vreo două cuvinte, înlocuindu-le cu altele mai curat românești, și l-a publicat în cel mai apropiat număr al *Semănătorului*.

Altă dată, era în săptămâna ce preceda Crăciunului, Vlahuță îmi spune: „N-ai vrea o să facem” de Crăciun un articol în care să fie descrisă forfoteala trotoarelor din ajunul sărbătoarei, când prin magazinele iluminate

vezi agitația febrilă a cumpărătorilor, începând de la Palat și până la [librăria] Socec [pe Calea Victoriei]? Ar fi ceva pentru năd-tale.” Zis și făcut. Un articol mai mult glumeț, presărat cu ironie, care s-a publicat de Crăciun sub numele inversat „Inex”. Și așa mai departe... Colaborare intimă, plăcută, pe care n-o pot uita.

...Dar anii treceau. Literatura mă pasiona, însă umam în același timp cursurile univesitare și-mi treceam regulat examenele. Căci grija zilei de mâine mă obseda. Trebuia să-mi fac o carieră. Magistrat? Avocat? Cine știe! Deocamdată licența.

Și iată-mă într-o bună zi la în crucișarea drumurilor. Scrisesem teza de licență: *Asupra articolului 7-V din Constituție*. Muncisem serios cu ea, căci doream să aduc – dacă era posibil – o cât de mică contribuție personală în ceea mare problemă din vechea Constituție, a interdicției străinilor de a poseda imobile rurale. Dădusem manuscriptul tezei la Fundația Universitară „Carol I”, spre a obține tipărirea ei din fondul acelei fundații. Cu bucurie m-am dus să comunic lui Vlahuță că, după citirea tezei, s-a acceptat ca ea să fie publicată de Fundație. Am urcat treptele celor trei etaje și am bătut iar cu încredere afectuoasă la acea ușă ospitalieră. Poetul s-a înșeninat cu bună voință și, spre surpriza mea, văd că scoate o sută de lei (lei-aur), rugându-mă să nu-i refuz cumva. „A da oagă la tipografie, ca să-ți-o tipărească pe o hârtie albă și velină...” Poetul avea o mare slăbiciune pentru hârtie fină. Iată cum teze mea a apărut în haină de sărbătoare!

Dar Vlahuță m-areținut mai îndelung. Pătrunderea lui psihologică descoperise în bucuria mea preluđu unei apropiate despărțiri. Cu blândețe a afectuoasă de părinte, Vlahuță îmi spuse:

– Și apoi ce ai de gând să faci?

– Sper să-mi fac o profesie, aș dori să intru în magistratură.

– Da. Trebuie să te gândești bine. Ești la o răspântie mare.

– Știu și sânt chinuit de nesigurantă. Vlahuță mă ascultă cu adâncă atențiune. El știa să asculte așa de frumos. Numai oamenii buni pot asculta așa.

– Eu te-ăș sfătu totuși să nu părăsești literatura. Cred că ar fi păcat. Mi-ar părea rău.

– Și mie îmi pare foarte rău, domnule Vlahuță. Mai mult decât ați putea crede. Iar caldă d-tale protecțiune n-o voi mai găsi. Dar literatura nu pot știu dacă mi-ar putea asigura o existență. Nu totu pot căștiga azi și nici nu știu dacă am o chemare suficientă.

Poetul rămase pe gânduri. Îl apăsa dorința unui sfat. „Un sfat bun e aur curat”, îmi spusese el odată. Dar Ronetti Roman spusese în *Manasse* cu mult scepticism că „sfatul e petec alb pe haină neagră...”

– Dragul meu, îmi zice el încet și măsurându-și fiecare cuvânt, eu cred că în puțini ani literatura, odată cu numărul crescând al absolvenților de liceu, va intra într-o nouă fază. Se va citi mult și cărțile vor fi căutate. Va suna ceasul când se va putea trăi din produsul talentului. Eu te-ăș sfătu să persisti.

Și Vlahuță, fie-mi iertat, am transcris cuvintele lui între gi, a dăugă:

– Pe ntru cămădumneata scrii sintetic și elegant. A poi găsec că ai și o însușire puțin obișnuită la noi: ai humor. Eu aș dori să am humor. Dar nu reușesc. Humorul nu e nici ironie, nici sarcasm. E formă ușoară de fantezie, acel amestec între serios și glumă, acea subțire ironie plină de observații originale, care îți îngăduie să spui lucruri adânci în formă ușoară, acel talent în care excelează mai cu osebie bire anglo-saxonii. Ai citit pe Swift, Dickens, Marc Twain sau pe genevezul [Rodolphe] Töpffer? Citește-i pe toți și persevează în această direcție.

(Continuare în numărul viitor)

Georgiana BUZU

Eu sunt Puchi

Să mă prezint: eu sunt Puchi, primul pui ieșit din ou anul acesta în cuibul familiei mele de mari cocori Grus grus.

Amintirile pe când eram în ou s-au șters în mare parte. Îmi aduc aminte doar de căldura și lumina revărsată de soarele ce răzbătea prin coaja protectoare a primului meu cămin. Am văzut lumina zilei într-o frumoasă zi de martie. Soarele sclipea blând, iar apele-mi șopteau parcă o melodie de mult știută. Lângă mine era alt ou, deasupra capului meu era tata, cel mai puternic cocor. Mă privea mirat. Eram primul său fiu. Mă luă protector în grijă. Mama a venit în grabă. Mi-o aduc bine aminte pe mama. Cel mai frumos cocor; în penele lucioase razele soarelui scânteiau miraculos. În cioc mi-au adus repede plante de apă dulce și suculente. Am făcut cu tata o plimbare până la baltă și apoi am adormit buștean. A doua zi mi-am cunoscut sora. O fință mică, fără pene, cu un cioc subțire și ascuțit ca un ac, prin care scotea niște sunete ciudate. În fiecare zi m-am bucurat de grija familiei mele. Eram cu toții binecuvântați cu o sănătate stranie. Hrana era din belșug, tot ce-ți poftea în ima: semințe, insecte, plante de apă, peștișoni și preferatele mele ghinde.

Zilele copilăriei se scurgeau în mare grabă. Tata era hotărât să ne învețe toate tehnicile de zbor: zborul lin pe curenții de aer, zborul de vânătoare, zborul în sus și parașutarea ușoară cu aripile deschise înapoi pe pământ, zborul deasupra apei și - în sfârșit - dorea cu ardoare să ne învețe tradiționalul dans al măreței familii din care făceam parte. O... Doamne, cât era de greu! Mama era dornică să ne învețe toate secretele bucătăriei. În câteva zile cunoșteam toate fințele zburătoare și târătoare din lumea mea. Mai presus de toate, părinții au insistat să ne cunoaștem prietenii și dușmanii. Fiecare zi era o aventură.

Într-o zi, pe la orele amiezii, când tata moțâia în tr-un picior la umbra unei sălcii, m-a cuprins un avânt copilăresc de hoinăreală. Mi-am luat avânt din cuib și... flu-flu din aripi am depășit țintul natal. O nouă lume vedeam, niște petițute de pământ de diferite culori, așa ca niște frunze de nufeni. Am coborât încet și am descoperit niște semințe bune pe pământ. Câteva zile la rând am coborât în același loc, iar grăunțele gustoase parcă mă așteptau doar pe mine. Dar într-o zi m-am prins în ceva, nu știu ce... m-a mușcat de picior, dar nu era animal și mă ținea tare și încrâncenat de parcă îi făcusem ceva rău. Am rămas așa cu piciorul prins până a răsărit soarele de două ori. Apoi două fiiște ciudate s-au

apropiat de mine. Eram slăbit de atâta luptă și zbatere că nu m-am opus. Am vrut să zbor...nu am putut, am vrut să fug...și nu am putut, am încercat să-l strig pe tata, dar am piuit ca sora mea în prima zi. M-au luat în căminul lor și m-au îngrijit ca niște părinți iubitori. Acolo, în noul meu cămin, am cunoscut-o pe Elsa, o fetiță blondă, cu ochii albaștrii, plină de viață și jucăușă. Ea era noua mea mamă. Am învățat multe, multe lucruri de la ea. Îi plăceau poveștile. De la ea știu: Capra cu trei iezi, Punguța cu doi bani... cucocoșul acela norocos și multe alte povești. Cel mai tare ne plăcea povestea "Cei unsprezece cocori". Eu am învățat-o pe noua mea mamă cum să danseze: să dea capul pe spate, să arunce în sus cu fulgi, iarbă și flori, să facă un pas înapoi și doi în față și să-și înfoaie penele. Dar zilele frumoase de vară trec repede când ești tânăr. Într-o zi am văzut puf de papură prins în gardul protector al căminului meu; după câteva zile toată grădina s-a pudrat cu perle mici de brumă. Simțeam de atunci că ceva nu este în regulă. Elsa m-a anunțat într-o zi că este fetiță mare și că va merge la

școală, în clasa I. Da... mare, n-am ce zice, și eu crescusem binișor, cred că trebuia să mă duc în clasa a II-a, dacă mă judecai după mărime. O depășisem pe Elsa, așa, cam cu o jumătate de cioc. M-am dus și eu la școală, dar după ce am mâncat câteva flori de la festivitate m-am hotărât să mă întorc acasă cu mama Elsei.

Pe geamul ferestrei am crescut gutui sau Elsa le-o fi adus, nu știu. Din copaci au început să cadă frunzele oboșite și îngălbenite. Elsa nu mai are timp de dans și joacă și...povești.

Eram în curte, când din văzduh mă aud strigat. Era sora mea, cu pene cu tot..., primii mei părinți. Toți mă chemau să zbor cu ei spre țările calde. Elsa era în pragul ușii.

"- Du-te, puiele!" m-a îndemnat ea.

"- Du-te!" mi-a repetat cu lacrimi în glas.

Atunci mi s-a făcut dor de tata, de tot neamul meu de mari cocori Grus grus.

Am privit spre Elsa cu duioșie și m-am îndreptat grabit spre stolul de cocori ce-și scuturau albele aripi pe cerul cenușiu de toamnă. O... toamnă, nemioloasă doamnă! Mama, tata și sora m-au întâmpinat fericiți. Trăiam, eram mare și sănătoși.

Acum zbor și... zbor de trei zile spre țările calde. Sunt primul cocor în stolul meu care are ce povesti despre oameni. Sunt tare mândru. La primăvară, unde o să mă opresc oare?

Da, chiar, oare unde? În primul meu cuib, de lângă pădure și lac sau sub șopronul de lângă casa Elsei? Ba acolo, ba dincolo...

Ce-o să fac?

FLASH

F.M. CIOCEA

-Bună dimineața!
-Bună și ție! rosti Marin Dumitrache, vestit om de a facei local și muri pe loc.

Za damic încercară angajații de la birou să-l readucă la viață, zadarnic și fără secretara și amanta stilată a decedatului. Dus a fost!

Nici nu apucă mortul să se răcească prea bine că văduva pătrăoasă, colțuroasă și deslănătă concedie secretara și vându firmele soțului la un preț acceptabil.

-Deșteaptă femeie, afirmau unii! A închis dintr-o dată gura lupilor flămânzi.

-S-a asigurat pentru toată viața! Distracții și plimbări. Să tot trăiești până la adânci bătrâneți, spuneau alții.

-Bună dimineața șe fu!

-Bună, bună! Atâta apucat să art icul eze mil iardarul Gogu Avasilachi și căzu lat, cu inima crăpată în două.

Stupefiați, angajații uitară chiar să cheme ambulanța. Numai prezența de spirit a femeii de serviciu, care spălase destui morți la viața ei, îi scoase pe toți din amorțeală.

-Sunați-i nevașta! ce dracu, oameni buni!

-Mai bine doctorul, repede doctorul, a leșinat șeful, repeta isterică secretara.

-Ce doctor, frate! De-acum numai popa are treabă aici. E galben și țepăn ca toți morții!

Proaspăta văduvă sosi într-un suflet la sediul, aproape în același timp cu medicul legist, căruia îi încredință cadavrul, apoi confiscă dosarele și asistă personal la sigilarea magazii și depozitelor, în fine, procedă cum nimeni nu se aștepta să procedeze la cei douăzeci și șapte de ani ai săi, cu treizeci și ceva de ani mai puțini decât răposatul.

-A dracului muiere, vuia târgul!

-Să te ții procese cu fii mortului!

-Aș! Până la proces asta vinde tot și se cară!

-Domnul avocat Gângău?

-Da.

-Salutări de la prieteni!

Două gloanțe se înfișeră imediat în țeasta cheală a super bogatului, super coruptului și a celui mai lipsit de scrupule avocat bucureștean.

Prima babă care l-a găsit zăcând în capătul scărilor a sunat imediat la ușa altei babe informând-o imperturbabil:

-Dragă, domnul avocat a leșinat pe scări.

-Să chemăm administratorul și să-i dăm omului niște săruri, luă inițiativa prietena ei.

Până când bătrânele peregătiră sordide, deja în jurul cadavrului se strânseseră câțiva vecini.

Avocatul era cunoscut de toată lumea, dar nu avea nici soție, nici copii, iar rudele cele mai apropiate avuseseră grijă să le țină la distanță cât mai mare. Se credea atât de puternic și invincibil încât nu-și redactase nici un testament. Și parcă, pentru a urma linia veninoasă în care trăise confundat toată viața, rudele izgonite umau să se bată și să se certe mult timp pentru a rupe o halcă cât mai consistentă din uriașa avere strânsă de răposat.

Mariana avea 25 de ani și era goală pe dinăuntru. Așa simțea ea, Sida nu îi roseseră doar corpul ci și sufletul. Era tânără, dar în doi ani îmbătrânise cu cincizeci.

Da că la început spaima și teroarea îi colorau fiecare clipă, în ultima perioadă nu mai simțea nimic. Lunga suferință anesteziaseră în sărmană femeie orice simțământ. Deja privea moartea ca pe un alt tărâm și un fel de fericire întemăi scânteia în ochi de fiecare dată când se gândea la ea.

Sfârși anonim într-un spital sordid de provincie, fără ca ceilalți, viii, activii, sănătoșii să simtă vreă emoție față de femeia care murise deja cu doi ani înainte.

RELAȚIILE AGRARE ÎN SATELE DE PE BORCEA - SECOLELE XV-XVII -

Condițiile de mediu geografic, oferite de Balta Ialomitei și lunca din apropiere, au determinat o viață intensă încă din cele mai vechi timpuri. Pe locul așezării lor antice și în apropierea lor s-au constituit așezări medievale pe care documentele de cancelarie le atestă încă din secolele XIV-XV.(1)

Sunt sate ale căror origini pomesc încă din feudalismul timpuriu. Se știe că din secolul al X-lea s-a conturat în linii generale peisajul rural așa cum îl găsim mai târziu în secolele XVI-XVII. Încă din acea vreme s-a trecut la împărțirea țărilor în trupuri de moșii, s-au stabilit hotarele satelor, considerate, încă din primele documente emise de cancelariile țărilor românești, ca «vechi și bătrâne» și ca «dreaptă ocină».(2)

Fără îndoială, satele de pe Borcea s-au constituit ca obști satești libere. Intențiile mari de pamant arabil, fertilitatea sa, sursele de hrană oferite de balta au atras de timpuriu atenția domniei și a marilor feudali. Rand pe rand, aceste sate vor intra sub stăpânirea acestora, în așa fel încât la sfârșitul evului mediu unele sate își vor mai fi pastrat libertatea.

Acest proces a statuat un sistem derelatii agrare cu particularități distincte, în satele de pe Borcea. Diferențierile, în raport cu aspectul general al acestor relații, au fost determinate de aspectele locale pe care le-au imprimat cei trei factori determinanți ai realității agrare: pamantul, satenii și stăpânii.

Stransa corelație dintre locul agriculturii, în ansamblul economiei feudale și sistemul relațiilor agrare, impune, ca din capul locului să analizăm problema pamantului în această zonă.

Lasând la o parte bogățiile și avantajele oferite de Balta Ialomitei, satele de aici au beneficiat de mari suprafețe de pamant, despre care documentele de cancelarie ne spun că porneau de la Dunare și mergeau până la raul Ialomita. Hotamiciile din secolele XVI-XVII sunt concludente în acest sens. Sunt invocate, uneori în toponime dobrogene, lasand sa se inteleaga cadepaseau si linia Dunarii, marturie a vechilor si neantreprupte lor legaturi dintre cele doua maluri ale Baltii Ialomitei.(3) Astfel, în hrisovul din 12 august 1573, care stabilea hotarul dintre moșii de Tamburești și Branceni sunt amintite «gorganele de la Oltina de peste Dunare», apoi hotarul trece drept peste Dunarea aceasta, trece pe balta... pe Scheaiu și iese pe uscat la Micseneasa... și pe la Coscariul Tesei, până la Ialomita» (4). Mai târziu, la 15 iunie 1612, un hrisov care întărea manastirii Dealul moșia satelor Branceni și Jegalia, închinată de Vladislav Voievod Batranul, este reamintită valea Prajei «în fata, drept peste Dunare» (5). Aceste repere dobrogene ale moșiei Branceni vor fi cunoscute și mult mai târziu de către batranii din Jegalia, Socariu (Unirea) și Pietroi. Prin hotarnicia din 5 noiembrie 1846 acești localnici mai cunoșteau din vechile repere «numai Cetătuia ce este pe latura acestei moșii spre moșia Dichiseni, Movila Marlenilor ce cade deasupra satului Marleanu din Turchia (Dobrogea) și locul unde se zice că a fost via lui Slav, tot acolo, de cea parte în mal», cat despre valea Prajei ei spuneau ca este tot peste Dunare, «în dreptul satului Prajoaia ce cade în dreptul satului Dichiseni» (6). Moșia Jegalia, una din cele mai mari din această zonă pornea din dreptul satului Tamburești, urca în camp, până la limitele moșiei Mărculești, unde întâlnea moșia Dichiseni pe hotarul careia cobora la Dunare (7).

Toate satele de pe Borcea aveau, după cum se vede, în stăpânire întinse suprafețe de pamant

pomenite în actele de vânzare cumpărare sub forma generală «din Dunare și până în Ialomita». De exemplu, în documentul din 5 aprilie 1620, prin care Gavril Movila întărește manastirii Mislea ocina la Stelnică se precizează că aceasta moșie este în «lungul din malul Dunării până la Ciungi, unde se hotărăște cu Ialomita» (8). Aceeași precizare o făcea și documentul din 6 mai 1615 când stabilea partea lui Neagoe Meșter «din moșia Stelnicii, 20 stanjeni, din camp, din balta, din uscat și cu vatra din sat, tot de la Dunare la Ciungi» (9). O astfel de întindere o găsim și la moșia Transani. La 6 octombrie 1629 Nedelcu, Fiul Ghetii da zapis ca «a cumparat ocina la Transani de la Banca, parte de un om, care se va alege, pentru 350 aspri, iar de la Baici, fiul Danii, partea ce se va alege, pentru 700 aspri din Dunav (Dunare) până în fruntea campului» (10).

Pe de alta parte 12 boieri hotarnici, la porunca lui Matei Basarab, stabilesc, printr-un hrisov la 15 iunie 1647, hotarul dinspre moșia Stelnică și Fetesti, punand «pietre pre semnele cele batrane adica: «dinspre hotarul de jos, tocma la Dunare... prin mijlocul Securilor și de acolo prin Grumazul Branzisului... și prin Gorganul Oprului iar am pus piatra... prin Gorganul Valturului iar am pus piatra și de acolo la campu para-n capul hotarului dinspre Ialomita.» (11)

Un alt document din 2 august 1651 face referențe la aceleași hotare. Matei Basarab întărește lui Radu mare logofat din Catunul, județul Dambovita, «ocina cumpărata la Cegani, pe Ialomita, la balta: 400 stj, partea lui Stoica cel Orb paharnic, fiul lui Valcu clucer din Dragomirești, 400 stj cu balta, în lung, din malul Dunării până în hotarul ocinelor Ialomitei...» (12)

Sunt câteva documente ale vremii, graitoare în ceea ce privește suprafața de pamant disponibil, atât din balta cât și din camp, factor care a constituit un beneficiu pentru locuitorii de aici, dar și atractia care a exercitat-o în mod permanent atât pentru domnie cât și pentru manastire și mari boieri. Consecința a fost dezvoltarea marilor proprietăți feudale: marastirești și boieresti.

Înca din secolul al XV-lea are loc infiltrarea feudalilor laici și eclesiastici în satele și moșii deținute de țărani, în această zonă, rezultat al daniilor domnesti, al cumpărărilor, ori prin diverse cai, care au dus la acapărarea moșilor țărănești de către manastire și marii dregători. Primele închinări de sate, moșii și balti, în această zonă, sunt făcute de Mircea cel Batran. Astfel, prin hrisovul din 1406, Mircea cel Batran daruia manastirii Cozia «toate baltile pe Dunare, începând de la Sapatu până la gura Ialomitei» (13). Domnul va întări această danie la 8 ianuarie 1407 (14). Dania va fi recunoscută de urmașii săi Radu Praznaglava, Dan al II-lea, Alexandru Aldea, Radu cel Frumos (15). În felul acesta, Cozia, marea ctitorie a lui Mircea cel Batran este prima manastire stăpânită oare în Balta Ialomitei și satele de pe Borcea. Proprietățile ei au înregistrat o continuă sporire în secolul XV și cel următor. Radu cel Mare îi danuiește în 1501 mai mult sate și balti prin care «Saltava de la gura până la Tamburești» (16) și în 1505 «ocina Papei de langa Floccii» (17). A doua mare stăpânire pe Borcea a avut-o manastirea Dealul. La mijlocul secolului al XVI-lea domnul Vladislav al II-lea (1446-1456) daruia manastirii Dealul satele Branceni și Jegalia. Actul de danie nu s-a pastrat, însă hrisovul din 10 iunie 1614 de la Radu Mihnea, recunoștea sfintei manastiri satele Branceni și Jegalia, precizand ca aceste sate «le-a dat și le-a

miluit sfintei manastiri raposatul Vladislav Voievod» (18). Radu cel Frumos a adăugat acestora balta «Camenita... din gura Camenitei și apa Saltava» (19), iar Radu Mihnea «Balta Coada Jigaliei» (20).

La începutul secolului al XVI-lea marea ctitorie a lui Neagoe Basarab, Manastirea Arges, va primi proprietăți în satele de pe Borcea. Prin hrisovul din 4 aprilie 1523 Neagoe Basarab daruia manastirii Arges «Transani jumătate și cu garle și cu baltile jumătate și Dichisesti cu garlele și cu baltile» (21). Patru ani mai târziu Radu de la Afumati întărea dania vomicului Albu Rogoz din Futești (Fetesti), partea lui Badea din același sat, cumpărata de egumenul Gheorghe cu 1250 aspri, precum și partea lui Oneasa, cumpărata de același egumen cu 8000 de aspri» (22).

Același domn, Radu de la Afumati, va întări la 10 septembrie 1526, Mitropoliei Tarii Românești garla Saltava, baltile Covurluiasu, Strambul și Tigveanu, în urma unei judecări (23). Continuand politica predecesorilor săi, domnul Vlad Inecatul întărea și el la 6 iunie 1530 manastirilor Snagov și Tanganu «Garla Lunga, de unde începe până la Tamburești, cu tot hotarul, ca să le fie ocina și ohaba» (24).

În a doua jumătate a secolului XVI manastirea Margineni va primi de la Alexandru Voievod o însemnată parte din satul Blagodesti «partea lui Draghici mare comis și partea lui Udriste, mare postelnic» (25). În următorii ani manastirea va ajunge să dețină jumătate din sat la care va adăuga satul Stalpeni (26) din apropiere.

La începutul secolului următor domnul Radu Mihnea întărea, printr-un hrisov din 15 mai 1616, manastirii Mislea, dania lui Radu Paisie «ocina la Stelnică, partea lui Hamza» și «jumătate din balta Coscovata» (27). Ulterior, alte manastiri vor primi din partea domnilor proprietăți în satele de pe Borcea. Astfel: parte din satul Vladeni vor primi Manastirea Mihai Voda și manastirea Baneasa (28), iar mai târziu manastirea Sfântul Ioan cel Mare.

BIBLIOGRAFIE

- 1) Panait I. Panait: Vechimea asezarilor satești pe teritoriul Borcea, în Pontica, Constanta, 1971, p. 379-384; vezi și Vlad, FI, Matci Gh.: Contributii la repertoriul arheologic al județului Ialomita (I), în Ialomita. Studii și cercetări de arheologie, istorie, etnografie și muzologie, Slobozia, vol. IIIIV, 2003-2004, p.198-207
- 2) H. H. Stahl: Organizarea sociala a taranirii în Enciclopedia Romaniei, vol I, Bucuresti p 567
- 3) P.I. Panait: Problema pamantului în satele de pe Borcea, sec. XVIII-XIX, Ialomita. Materiale de istorie agrara a Romaniei. Slobozia, 1977, p.539
- 4) D.I.R., B.Tara Romaneasca, veac XVI/4, p.116-117
- 5) Idem veac XVII/2, doc 88, p 86
- 6) Panait I. Panait: op cit P 540
- 7) Ibidem
- 8) D.I.R., XVII/3, doc. 420
- 9) Idem, XVII/2, p.394-395
- 10) Catalogul documentelor T.Romanești, vol.II, doc.1019
- 11) D.R. HB.Tara Romaneasca, vol XXXIII, p.194-195
- 12) Catalogul documentelor T.Romanești, vol VII, p.163
- 13) D.I.R.B.Tara Romaneasca, XIII, XIV, XV, doc 34 p.50
- 14) Ibidem, doc 38 p 53
- 15) Ibidem, doc 62, 63, 67, 85, 134
- 16) D.R.H. B.T.Romaneasca, vol.II, doc 5 p 17
- 17) Ibidem, doc 29, p 68-71
- 18) D.I.R., veacul XVII/2, doc. 267 p 290
- 19) Idem, veacul XIII, XIV, XV, doc 148, p 151
- 20) Idem, veacul XVI/1 p 180
- 21) D.I.R., veacul XVI/1 p 180
- 22) Idem veacul XVI/2 p 42-44
- 23) Ibidem, doc 36
- 24) Ibidem, doc 85, p 84
- 25) D.R.H., vol VII, doc 12 p 15-17
- 26) D.I.R. XVI/4, p.9-10
- 27) Catalogul documentelor Tarii Romanești, vol.II, doc. 734 p 374
- 28) D.I.R. XVII/4, doc 595, p 589

Autor- **Sava Alexandra**, Lic. Teoretic «Carol I» Fetești
Prof. coordonator **Iorga Mihai**
(continuare în numărul viitor)

Moto:

„A avea – ce mizerie,

A fi – ce nefericire!”

(Nichita Stănescu)

(urmare din numărul trecut)

Când am început serialul, „Privindu-ne în ochi... prin Europa”, n-aveam cum să știu că se va ivi o interminabilă temă de bărfă politică în România, dar și o temă de dispută între România și Italia, pe problema contactului dintre două civilizații. Eseul meu fusese scris pe la jumătatea lui septembrie, dar e planificat să țină toată iarna, dacă nu și primăvara. Că am anticipat evenimente, este firesc, întrucât un conflict între „civilizația” română și cea occidentală plutea (și mai plutește în aer!). Nimeni nu-i profet în țara lui dar, dacă și în Spania, și în Germania, și în Irlanda, și în Olanda, și în Franța, etc. se vor isca polemici (bulgărele de zăpadă!), problema e la noi, nu la ei... Am fi în stare să anuncăm pisica moartă în grădina vecinului și să ne imaginăm o conspirație internațională!...

Scriam, rândul trecut, că românii au vocația călătoriei, dar și pe cea a superficialității. Vănzolesc lumea de la Est la Vest, de la Sud la Nord. Dai de ei și prin Noua Zeelandă, și prin Africa de Sud, și prin Alaska, sau prin Patagonia. În Europa, deja se simt ca la ei acasă. Cunosc o familie care și-a găsit de muncă în China. Călătoresc pe bani puțini și cu ce pot: cu trenul, cu avionul, cu autobuzul, cu mașina personală, pe jos iar, dacă ar putea, chiar și cu căruța...

În spațiul fost sovietic, foarte vast, eu am călătorit de mai multe ori, cu trenul, cu avionul, iar în orașe cu autobuzul sau cu metroul, până la Moscova, la Leningrad, la Kiev, la Baku sau la Soci, în Crimeea. Prin anii '83 s-a organizat o excursie în Uniunea Sovietică. Era prima ieșire a mea peste graniță și o așteptam cu nerăbdare, cu o mare curiozitate, dar și cu multă emoție. Era prin august și uma să prindem chiar Noaptea Albe din Leningrad. Ne-am suit în tren în Gara de Nord din București, desigur la clasa a II-a. După o noapte de zdruncinături și picioare atâmate, am ajuns la Ungheeni. Bineînțeles că, pe teritoriul românesc, trenul înainta într-o beznă deplină. Rar, pe ici-pe colo, se vedea în depărtare, câte vreun bec palid, vestind vreo localitate. Doar ploaia de stele de august pe cer... La Ungheeni, „dincolo”, în gară, am rămas stupefiat, când am dat de localitatea inundată de lumină. Începusem să mă frec la ochi, mai ales când am auzit vorbindu-se românește... Intraserăm doar pe teritoriul Uniunii Sovietice...

Dar nu de asta vreau să vorbesc, ci despre primul contact cu o altă civilizație. Trebuia să se schimbe trenul, să ne urcăm în altul, de-al rușilor, având alt ecartament, vagoane de dormit, dar și vagon restaurant. Ghidul nostru, un tânăr fără prea multă experiență, îndatontor, s-a dus în vamă să ne schimbe lei pe ruble, să avem de cheltuielă până ajungem la destinație. Între timp, trenul a plecat cu noi, urcați fără ghid și fără acte. Ajunși la Kiev, am fost primiți în gară de către ghidul lor, conduși politicios la hotel (aveau hamali, eram boieri!). Asta pentru că știam cu toții indicativul excursiei. Bineînțeles că, în tren, am beneficiat de toate serviciile, inclusiv de mâncarea la vagonul restaurant. După mai bine de 10 ore, sosește și ghidul nostru, cu alt tren, ajunge la hotel cu bani și își întreabă de geamantanul lui. Desigur

PRIVINDU-NE ÎN OCHI... PRIN EUROPA

că geamantanul rămăsese pe peronul gării din Ungheeni, căci nimănui nu i-a dat prin cap să-l ia, dar nici lui nu i-a dat prin cap să-l lase în grăja cuiva. A făcut, bietul om, călătoria, din oraș în oraș, din hotel în hotel, timp de 12 zile, fără lenjerie. Noroc că românii sântor la nevoie! Când ne-am întors în vamă, la Ungheeni, ghidul a întrebat, într-o doară, căci își luase adio, de geamantan. Era acolo, nedesfăcut, într-un depozit, în așteptarea stăpânului...

Altă dată, după vreo câțiva ani, când lucrurile se acutizaseră destul de rău în România, m-am înscris într-o excursie în Germania Democrată, umând să trecem prin Ungaria și prin Cehoslovacia. Ne-am întâlnit tot în Gara de Nord, înși din mai multe județe din partea de Sud-Est a țării. Ghidul ne-a făcut prezența și instruirea de rigoare, apoi ne-a arătat locurile în compartiment. „Cred că mergem doar până la Episcopia Bihonului cu clasa a II-a, apoi ne schimbă cu unul internațional” a observat unul dintre colegii de călătorie, privind întrebător spre ghidă. „Nu”, răspunde ea prompt, întorcându-se spre cel care făcuse observația. „Mergem tot traseul în vagonul acesta, așa-i contractul”. Atunci am realizat că aveasă ne între os prin os, înghesuți, cu picioarele atârinate, într-un compartiment de clasa a II-a, timp de 36 de ore, până la Berlin, adică mai bine de 2000 de km. Surprizele nu s-au oprit aici. Ajunși la graniță, desigur, percheziții peste percheziții, ca la vamă... Scăpați de control, ni s-a făcut foame, căci era noaptea târziu. Am scos ce mai aveam prin bagaje și am făcut o masă „tovărășească” pe cîste. Dimineața, după o noapte de amoroșală, moțăială și zdrăngăneală, surpriza surprizelor! Dăm să întrebăm, obișnuți ca în trenurile din URSS, când suntem programați la vagonul restaurant, pentru micul dejun. „Care restaurant?” întreabă ghidă surprinsă. „N-avem contract și pentru masă”. „Și noi, ce mâncăm până la Berlin? Schimbați-ne fontii, corcane sau mărci, să putem cumpăra câte ceva de la vagonul restaurant!” „N-avem bani de schimbat decât pentru mărci, când ajungem în Germania. Eu doar am primit hârtiile și m-am prezentat la gară, să preiau grupul. Și eu sunt în situația voastră!”. „De ce n-am fost anunțați măcar, să știm să ne luăm mâncare?” Întrebare fără răspuns...

Închipuie-ți, cititorule, cum e să călătorești într-un tren românesc, de clasa a II-a până la Berlin, fără mâncare, fără apă, fără valută, mai bine de 24 de ore! Noroc cu barmanii unguși și cehi, oameni de treabă, de la vagonul restaurant, obișnuți cu astfel de călătorii ale românilor, cu care se frecau pe mâini să facă niște afaceri destul de profitabile, căci tot eram la cheremul lor. S-a mai întâmplat că unora dintre noi ne-au mai rămas prin buzunare câțiva lei, cu care am putut să cumpărăm câte o sticlă de suc, vreun pachet de biscuiți sau vreo prăjituri că. Era strict interzis să ieși cu valută românească, adică lei, peste graniță. S-ar zice că ne-am descurcat. O simplă informație pe care agenția de turism, adică ditamai O.N.T.-ul trebuia s-o facă, ar fi fost suficientă, pentru a se evita umiliința a 30 de români!

Ca umiliința să fie parcă și mai mare, imediat ce am sosit, și am fost cazați la un luxos hotel, Under den Linden. Deși eram foarte obosiți, am fost duși, la micul dejun, la restaurantul de la Turnul de Televiziune din Berlin. Politică, ce-i drept, mai subtilă, se făcea și atunci. Ajunsesem acolo dintr-o

țară în care, de o jumătate de an, nu mai văzusem cașcaval, salam, măsline, șuncă de Praga, cârnăciori, cremvurști, miere, lapte, chifle, icre negre, sucuri de tot felul, salate, ceai de Ceylon, cafea aromată, fructe exotice. Știau nemții ce știau despre ce se întâmpla la noi! Credeam că visez, că am călătorit în Rai alături de Paupangel al lui Budai Deleanu! Nu cred să fi mâncat altă dată în viață ceva mai bun și atât de mult ca atunci! Priveam Berlinul, de la înălțime, mulțumit și fericit, gândind în sine-mi: „Granița dintre fericire și nefericire, la noi, la români, este marcată doar de o picătură uriașă de superficialitate, suficientă să treci de la agonie la extaz, sau invers”.

După mulți ani, adică în această vară, am reflectat mai profund la cele întâmplate. Tocmai ne urcam în autocarul care urma să ne ducă în Franța, la ora 0,30, când s-au și ivit primele „ciondăneli” între călători și așa-zisa ghidă, care împărțea locurile în autobuz după instrucțiunile-i „proprii”, adică nominalizați de ea în față, creând numeroase tensiuni și frustrări, inutile dacă s-ar fi ținut cont, strict, după ordinea de înscriere. M-am întrebat mereu cine i-a dat lista cu „preferații”. Ca surpriza să fie totă, curând am aflat că ghidă nu e ghidă, ci doar însoțitoare de grup, că a fost contactată de firmă în ultimul moment, că este specializată pentru Italia, că nu știe nici măcar franceza... N-am mai întrebat-o dacă chiar știe italiana, dar nu bag mâna în foc. Cum ne-a descurcat? În autocar, ne citea câte ceva, pe românește, din niște pliante... Nu mai spun că, atunci când am trecut pe lângă celebrele câmpuri de bătălie de la Verdun, ne întreba ea pe noi ce-i aia. Întorcându-ne prin Salzburg, am constatat că făcea confuzie între Wolfgang și Wolskswagen... într-o prezentare de antologie: „Stimați turiști, ne aflăm în orașul lui Wolskswagen Amadeus Mozart!” N-am mai reacționat, căci n-am mai avut respirație. O fi obosită, mi-am zis. M-am resemnat, nu înainte de a-mi lăsa mâinile pe genunchi, apoi a se ridica deasupra capului, fixându-le pe tâmpile, spre a-mi aduce aminte un adevăr rostit de marele Nenea Iancu: „Noi, românii, suntem cum am fost, dar tare mi-e teamă că vom rămâne la fel!” Abia atunci am înțeles de ce s-a aut exilat el în ultima parte a vieții la Berlin. Oare să fi rămas noi, românii, încremeți, în afara Timpului și a Lumii?

N.B. Pliimbându-mă pe Champs Elisee, am descoperit, făcută cu seriozitate și cu profesionalism, cum numai francezii știu, reclama filmului românesc, câștigător la Cannes. A fost nevoie să străbăd 2500 de km ca să văd, în toate punctele fierbinții ale Parisului, o reclamă a acestui extraordinar succes al cinematografului românesc, din care francezii făcuseră o sărbătoare! În clipele acelea, nu m-am mai simțit un Neicanimeni răcit pe un trotuar cât un bulevard parizian, despre care știam numai din cărți. M-am uitat în jur: înghesuială și lume, cât vezi cu ochii, vorbind toate limbile pământului. M-am uitat în jos: un trotuar ca ori care altul de pe la noi, cu gunoaie aruncate de turiști neglijenți, cu destul egorpi și cu mult praful, cu magazine de tot felul, dar nu și pentru toate buzunarele. La nivelul ochilor, din sută în sută de metri, o reclamă îți atrăgea insistent privirile: “4 mois, 3 semaines et 2 jours”, par Cristian Mungiu, avec Laura Vasilie et Ana Maria Marinca...

TITI DAMIAN,

Liceul Teoretic „Grigore Moisil”, Urziceni

(continuare în numărul viitor)

Aurel Anghel

HELIS - o revistă vie

NIMIC NU E ÎNTÂMPLĂTOR

Tema acestui număr

Domnul Ion Alecu face, în „Ialomîța”, un mic sumar al numărului din octombrie.

1. Îi mulțumesc că nu-mi ia ochii de pe Helis.

2. Că face o remarcă subtilă cu privire la acordarea cetățeniei de onoare lui Constantin Țoiu.

3. Că s-a bucurat când i-am dăruit **Crângul cu pitici**, pentru nepoata lui.

Îl salut cu bucurie din Buzăului urbe cu cărți și poezie, anunțând în ființarea, ieri, 10 noiembrie, a Asociației Literare RA-LIBRIS.

FELICITĂRI celor care AU REDACTAT SCRISOAREA DE RECOMANDARE A LUI CONSTANTIN ȚOIU pentru primirea titlului de Cetățean de Onoare al Județului Ialomîța. Un document aparent oficial, cu un bogat conținut informativ despre un mare scriitor din județul Ialomîța, o mare personalitate culturală. Cu mulți ani în urmă citeam **Galeria cu viață sălbatică**, fără să știu că autorul acesta, care la vremea respectivă mi-a produs o impresie extraordinară, este ialomîțean de-al meu.

Un merit al Helisului este și acesta de a pune cititorii în temă cu ce se întâmplă dincolo de indiferența cotidiană față de tot și de toate.

Sunt bucuros să citesc și să felicit pe cei care a compus acest excelent document în forma tiv de o deosebită valoare literară. Un eseu care ar putea duce la scrierea unei cărți. Cine se apucă de o asemenea treabă?

Gândurile domnului Vasile Iordache, împărțite frățeste între dragostea de câmpie primind ploaia cea neprimită luni de zile, în cea mai secetoasă vară din Bărăgan de când mă știu eu pe lume și faptul cotidian stringent („unimominal,„) este o excelentă îmbinare prin puterea condeiului a iubirii de pământ cu strigătul unei conștiințe la adresa celor care declanșează a cuvinte neînțelese, slogan de bălbăite, spre a mări denota ce ăteanului „aproape tummentat „, de roșiorul din bărăgan.

Pagina 3 aș numi-o „cu diezi la cheie”, ni-l arată pe Dan Elias, un mare poet despre care am scris și publicat chiar și în REVISTELE ARP, ne aduce aminte că ce i atinși de flama poeziei nu au odihnă. Ungroupa de poezii scurte, catrene cu diezi. Îmi imaginez aceste versuri deosebite ca pe un cântec a cărei melodie crește cu câte un semiton pentru fiecare, sau toate laolaltă pentru întreaga pagină.

Pe când un volum, o carte? Mi se pare că am mai adresat această întrebare lui Dan Elias, pe care aș fi bucuros să-l întâlnesc, să fredonăm împreună aceste frumoase versuri, cu respectarea strictă a diezilor de la cheie. Poezia lui Dan Elias este o poezie care are nevoie de cunoștințe pentru citirea a cuvintelor. Sunt mici dicteuri de cuvinte din care am ales:

Lumea pregetă să fie

Ea numai se cântă

În dimineții clandestine.

Despre ce INFERN scrieți atât de frumos, domnule Dan Elias?

Dialogul dintre Anghel Papacioc și prozatorul Nicolae Stan este piatra tare a acestui număr de revistă, un dialog care permite unui autor să-și dezvăluie substraturile, intențiile, să încadreze și să detașeze demersul său de eventualele influențe asupra scrisului. Pe lângă toate acestea, dialogul este un excelent mod de a stărni curiozitatea unor cititori care nu mai citesc demult doar pentru plăcerea proprie. Iată de ce aș fi bucuros să am în mână cartea cu acest personaj feminin plecat din Slobozia să profeseze, dar și să recupereze păcatul inițial pentru care E va a fost a lungată împreună cu Adam din Rai, tema unor excelente lucrări literare și plastice, și a ciclului de poezii scrise de Tudor Arghezi și așezate la loc de cinste într-unul din manualele de clasa a IX-a. Doi intelectuali cu greutate dialoghează în folosul cititorilor revistei. Helisul prin asemenea articole își justifică și sporește valoarea de la un număr la altul.

Citim apoi notele de lector ale domnului Anghel Papacioc și ne bucurăm măcar să vedem o copertă și să ne imaginăm gustul unei lecturi pe care o avem în orizontul de așteptare cel mai apropiat.

Doamne, cum este această Evelyn în cartea lui Nicolae Stan dedublăată de tare încât să stămească admirația unui lector înzestrat cu un ascuțit spirit critic?

Adria Bădescu, o recentă cunoștință poetică, care ia i-am citit **Inorogul verde**, am scris un eseu publicat în Revistele ARP.

Grupajul publicat continuă în aceeași manieră tema credinței salvată doar de rostirea unor cuvinte sau sintagme cu conținut biblic care curge din vers precum sângele Celui răstignit pe cruce, pentru salvarea sufletului nostru. Poeta Adria Bănescu caută în Cartea Cărților sprijin, căci sprijinul pe care îl găsește de fapt, se află căutând în adâncul sinelui și este chiar minunea care se numește Cuvânt.

BALADĂ... ne convinge că la Slobozia este o specie poetică „la ea acasă”, cu un baladier renumit, Șerban Codrin, și elevi care urmează modelul. Iată ce ne emoționează și reținem: „Mă vor îngropa în lunga scădere/Din vulgul răvnit în zadar/Când pot să-le aduc-necuprinsul în dar/Și-atât de puțin mi se cere.”

Alexandru Stan publică un excelent eseu închinat muzicii, ca element indestructibil al Cosmosului și străvechilor legende ale omenirii pe tema potolirii răului și în blânzirii pământului spre a primi binecuvântarea zeilor. Nu spunea Cioran că prin muzică suntem foarte aproape de Cel Nevăzut?

Florin Ciocea ne arată că la ferma sa preocupările literare sunt nelimitate, dând de știre că scrie o proză cu nerv pe cele mai acute probleme cotidiene. Ideea vaccinării autorităților spre a fi cât mai receptivă în campaniile electorale nu e numai satirică, poate fi chiar o soluție. Vaccinate și rogat, autoritățile vor fi ferite de molipsitoare a trecere de acolo-colo și vor continua să stea ferm pe scaunele ocupate prin atâtea lupte...

La pagina 8 **TITI DAMIAN** zâmbește **UMBREI NEȘTIUTEI**, pe care o va continua și în numărul viitor, cu modificări față de textul inițial, cum am aflat sâmbătă 10 noiembrie chiar de la el, stând sub aceeași umbrelă după ce participaserăm la înființarea Societății Literare RA-LIBRIS.

Titi Damian a făcut la această adunare o propunere aplaudată de participanți, legată de apariția unei reviste literare, **COLHIDA. UNVISAL SCRITORILOR** buzoieni, care au rămas orfani de revistă prin dispariția subită a **RENAȘTERII CULTURALE**.

La Buzău mai sunt doar reviste ale liceelor și școlilor generale. Una dintre cele mai valoroase, la Căldărești, în câmpie, **DINCOACE DE POD**, a lui Gheorghe Ene, care de curând are și o editură numită „Ceea ce”.

Pagina 9 este dedicată evocării unui autor cunoscut unui cerc mic de cititori, este vorba de **Constantin Xenii**, ministru în guvernele Take Ionescu și Gheorghe Tătărescu, acela care n-a avut bucuria de a-și vedea cartea **PORTRETE POLITICE** tipărită în timpul vieții **ȘI DIN CARE AM REȚIUT CUVINTE EMOȚIONANTE**: „Aceste pagini le scriu în pribegie. Nu știu când, nici măcar dacă le vor putea vedea lumina tiparului. Prin fumul orașelor (războiul) incendiate egre să întrezărești viitorul.”

Cartea a apărut post mortem și este prezentată acum, când face și România parte dintr-o Europă unită, cu atâtea probleme de rezolvat...

Lumina asupra trecutului este șansa pe care o dă prezentul strălucirii viitorului, consemnăm noi ca o apăsătoare la adresa celor care socot această revistă și îi asigură permanent oxigen proaspăt.

Prinde viață ideea unei colaborări literare dintre două județe vecine, Buzău și Ialomîța.

Iată-l pe Tudor Cicu în Helis cu o pagină între agă. Îl bântuie amintirile, trecutul, Dobrogea natală, și Valea plângerii. Pe Tudor Cicu l-am citit cvasi integral, i-am recenzat cărțile și sunt bucuros să constat că ține sus ștacheta, că evoluează și abordează de ja cu competență și eseul literar, pe care le publică cu frecvență în cele două pagini literare dintr-o săptămână în „Opinia Buzăului”.

Cu „Epistolă mamei” mai dă o roată prin memoria afectivă proprie dar și a marelui Eserin: „după cum știi, ador misem pe-un nor/ce voia u ei, să m-arunc sau să zbor”.

Dacă „eu” mă include, rostesc cu bucurie:

Plutește, dragul meu Tudor Cicu, plutește și, mai ales, scrie cu capul pe pământ, că o faci excelent.

Nimic nu este întâmplător, chiar faptul că pe pag. 12, au încăput două texte de excepție aparținând unor generoși repartizatori „întâmplător” în timpuri diferite: Elena Cârjan și...

Dragă Marius Gîrleașu,

Fiind eu profesor peste 40 de ani la un liceu Hașdeu, renumit în Buzău, ca și liceul la care înveți tu, „păscând” peste 40 de generații, cugetul a sut de tineri, foarte capabili (Marius Andruh, academician, Denisa Comănescu, un nume în literale limbii române), mi-am format o părere optimistă despre noi ca români.

Da, e bine că n-ai avut altă șansă la naștere.

Dar mai ai una. O dovadă este acest text, pe care nu l-ai fi putut scrie atât de bine nici dacă te nașteai chin ez. Te felicit cu bucurie și ia seamă că ai fost publicat într-o revistă literară de mare prestigiu.

Ți-s-a mai întâmplat, sau treci acum ecuatorul și-ți turnăm o găleată de binecuvântare pe cap?

Iată și o adresă: blue@buzau.ro dacă dorești să mai vorbim.

„absolut nimic nu e întâmplător, tine re, iar Legile firii există cum ești și tu, dar sunt cunoscut din ce în ce mai puțin.”

Să fie pură întâmplare să mă regăsesc pe aceeași pagină cu profesorul **Titi Damian**, eu călător cu ochii pe Helis, el călător prin Europa. El hotărât să iasă din îmbrățișarea Fagului, Eu hotărât să continui călătoria printre literale acestei frumoase reviste, el dând chiag unei noi experiențe literare, aceea de reporter al propriilor pași. Eu, ...eu ce?

Am citit și acest articol, dar mai ales cel mai frumos text pe care l-am scris **Titi Damian** despre călătoria mea în China transfigurată în **O CLIPĂ ÎNCER**.

ȘI IATĂ CĂ A VENIT CLIPA UNEI MĂRTURISIRI CARE MĂ EMOȚIONEAZĂ PROFUND.

„Clipa din cer” nu a fost unică. Pe 22 noiembrie voi pleca din nou departe, să duc acolo Cocorul meu, Galeria mea cu ploșnițe, dar nu să-i molipsesc pe chinezi, ci să-i bucur pe copiii mei, aflați acolo, departe, unde sunt cele mai frumoase legende despre cocor.

Dragi cititori, ai Helisului,

Cu voia celor de la cărma revistei și voi trimite spre publicare impresii de călătorie și vă promit la întoarcere o nouă carte despre China, această țară care nu poate fi cuprinsă în două cărți și nici într-o mie de cărți. Ea poate fi doar văzută și înțeleasă. China este o realitate pe care Dumnezeu mi-a dăruit-o, oare, întâmplător?

PS.

Salut în fugă, dar nu fără bucurie ”Inimă să”, cum ar zice Parpangel, și pe Codrin, el care, călătorind prin Europa, n-a dat și de personajele din Țiganiada?

Dar și pe domnul Grigorescu, neobositul călător de cuvinte și date care să lumineze fiecare așezare ialomîțeană spre a se înțelege ce minunat leagăn a fost și va mai fi câmpia, Bărăganul nostru drag, pentru cei ce vor fi învățați astfel să nu uite unde se află ei, pe ce calcăși de ce nu pot nega niciodată că sunt români, dar în primul rând ialomîțeni.

M-am văzut fotografiat de trei ori în supliment. Cui să mulțumesc?

Mai bine pun un punct mare la o clipă, cât am scris și am fost eu voi, dragii mei ialomîțeni.

Aurel Anghel

Cruci de piatră în vatra veche a satului Piteșteanu.

- SATUL PITEȘTEANU - FILE DE MONOGRAFIE (II)

Elena O.Negri, era dată în arendă, parte obștii Balaciu (incluzând sătenii din ambele sate Balaciu), parte statului. Obștea Balaciu avea 119,30 ha, pentru care plătea 7 396 lei și 60 bani, iar statul avea 142,40 ha, pentru care plătea 8 820 lei și 40 bani¹⁶.

Prin aplicare reformei agrare, au fost apropiate terenuri din moșia Balaciu de Jos, fiind împroprietăriți localnicii; cea mai întinsă proprietate o avea însă o descendentă din boierii Piteșteanu, Maria Grădișteanu, a cărei moșie de 243 ha era arendată în al treilea deceniu al secolului trecut, beneficiar fiind Traian Kițu.

În primii ani de după război, satul Balaciu de Jos (Piteșteanu) făcea parte din comuna rurală Balaciu, plasa Căzănești, alături de satele Balaciu de Sus și Sfântu Gheorghe. Primarul comunei era Hristache Alexandrescu, notar comunal era Marin P.Georgescu, iar preot paroh era Mihail Marinescu¹⁹.

În primăvara anului 1924, după alte revărșări ale râului, locuitorii satului Balaciu de Jos, au decis strămutarea vetrei satului, spre nord, după cum procedaseră anterior vecinii lor. Cererilor comunității, autoritățile le-au răspuns cu stabilirea vetrei noi la cca. 4 km nord, între vetrele satelor Balaciu (Balaciu de Sus) și Sărățeni, la 200 m nord de șosea ua Urziceni-Slobozia, într-o zonă de câmpie vălurită. Noua poziție era favorizată și prin apropierea de calea ferată Urziceni-Slobozia, gara Sărățuca fiind în capătul drumului de țară care separa vetrele satelor Balaciu de Sus și Balaciu de Jos, astfel spus, Balaciu și Piteșteanu. Noua vatră avea o suprafață de 43 ha, cuprinzând loturi pentru 154 de gospodării, precum și loturi pentru instituții: școală, biserică, casă parohială, jandarmerie, Casă națională și lăptărie. Peste calea ferată s-a stabilit și sesie parohială, dată mai târziu în folosință mănăstirii²⁰. În vatra nouă, sătenii și-au ridicat casele, apoi s-a pus problema instituțiilor. Nici în vatra veche a satului nu existase o clădire de școală. Primul învățător atestat documentar la Balaciu de Jos (Piteșteanu) a fost, în anul 1858, Radu Gheorghescu, iar în anul următor era amintit candidatul Ion Ionescu. Școala funcționa de la întemeiere și până la strămutarea satului, într-o clădire închiriată. În anul 1900, era înscriși acolo 35 de elevi, învățător fiind Alexandru Gheorghe, absolvent de patru clase gimnaziale. După mutarea în vatra nouă, s-a pus și problema ridicării unei clădiri pentru școală, constituindu-se un comitet, care în luna aprilie 1924 a început strângerea de fonduri. Localul a fost ridicat între anii 1926-1927 și acolo a funcționat, până la al doilea război mondial, un singur învățător, școala având o singură clasă, în care elevii învățau simultan. În anul 1935 s-a adăugat o a doua sală de clasă. Peste câteva decenii, în anul 1971, în locul școlii vechi din Piteșteanu s-a ridicat localul

în care funcționează și astăzi Școala cu clasele I-VIII Balaciu, local aflat (așadar) în cuprinsul vetrei noi a satului Piteșteanu.

În vatra nouă alte instituții nu s-au constituit, nici măcar biserica. Credincioșii au continuat să meargă la biserica din vatra veche a satului. În anul 1927, biserica din vatra părăsită, considerată filială a parohiei Balaciu, era deja intrată în ruinare, preotul din Balaciu și credincioșii venind doar la sărbătorile mari. În vara a celui an, în cursul unei vizite ca nice făcută în județul Ialomița, Gherontie Nicolau, Episcopul Tomisului, agăsit biserica părăsită și a hotărât întemeierea unei mănăstiri în jurul ei, mănăstire care avea să devină principalul centru de credință strămoșească în părțile Bărganului. Mănăstirea *Gherontie Episcopul*, apoi numită *Adormirea Maicii Domnului*, zisă popular Mănăstirea de la Piteșteanu sau Piteșteanu, în acte considerată de la Balaciu, avea să primească din partea statului, din donații și prin cumpărături, a atât vatra veche a satului Piteșteanu, cât și părți din fostele terenuri ale sătenilor din Piteșteanu, precum și zăvoiu Piteșteanu și pădurea Rogozu, care mai fusese mănăstirească înainte de anul 1863.

Pe vatra nouă, satul Piteșteanu și-a continuat, o vreme, existența de sine stătătoare. Aproximativ, până la contopire, de satul Balaciu (fostul Balaciu de Sus) a făcut ca, deja din 1940, satul Piteșteanu sau Balaciu de Jos, să nu mai existe ca așezare aparte, contopindu-se cu Balaciu, pentru care până astăzi reprezintă partea de est, întinsă dincolo de drumul de la șosea la gara Sărățuca, altfel spus, partea aflată în dreptul Mănăstirii *Adormirea Maicii Domnului* din Balaciu.

Numele de Piteșteanu, al satului întemeiat odinioară de boierii Piteșteni și strămutat în anii interbelici, îl mai poartă astăzi oficial doar parohia, lipsită multă vreme de biserică proprie. Doar localnicii mai spun astăzi că sunt originari sau locuiesc în Piteșteanu, subliniind dintr-o mândrie a obârșiei lor originea lor separată de Balaciu. Popular, numele mai este dat splendorii așezământ reîntemeiat în 1991 de vrednicul de amintire arhimandrit Teofil Belea²¹, mănăstirii zicându-i-se încă, de către sătenii din împrejurimi, „Mănăstirea de la Piteșteanu”. Alături de aceasta, către luncă, mai multe cruci din secolul al XIX-lea amintesc și ele de fostul sat Piteșteanu.

Prof. Drd. ȘTEFAN GRIGORESCU

NOTE

16. *Dicționarul statistic al României. Revizuirea mântului general al populației, din 12 decembrie 1912. Vol. I. Argeș-I și București, 1914, p. 237.*

17. D.J.A.N. Ialomița. *Fond Colecția de planuri*, nr.19/1921. „Planul moșiei Piteșteanu, satul Balaciu de Jos, com. Balaciu-jud. Ialomița-Propriet. Elena O.Negri și Lucia Filoti-1921”.

18. D.J.A.N. Ialomița. *Fond Ocolul Agricol Căzănești*, dosar 12/1919-1920, f.42 și 43, având conținut identic.

19. *Anuarul „Socetății României Mari. Vol. II. Provincia. 1924-1925. Editura Socetății și Co. Soc. Anon., București, 1925, p. 364.*

20. D.J.A.N. Ialomița. *Fond Ocolul Agricol Căzănești*, dosar nr. 20/1924, f. 20.

21. Trecut de curând la cele veșnice.

După anul 1900, unele sate din apropiere de Piteșteanu s-au strămutat, sătenii fiind exasperați de repetatele inundații provocate de râul Ialomița. De pe malul drept, satul Vadu Petros a fost strămutat în câmpie, către sud, odată cu vatra schimbându-i-se și numele, în Horia, păstrat până astăzi. De aceeași parte, Rașii s-au strămutat, după mai bine de trei secole, pe vatră nouă, spre Lehliu, unde se află vatra sa și astăzi. Pe malul stâng, satul Fundu Crăsani „s-a spart”, locuitorii săi întemeind doi sate spre nord, pe șoseaua Urziceni-Slobozia, anume Sfântu Gheorghe și Butoiu. Sărățenii s-au mutat la 4 km spre nord, la est de Balaciu. Până după primul război mondial, satul Balaciu de Jos sau Piteșteanu a rămas pe vatra istorică, în condițiile strămutării vecinilor săi, amintiți anterior.

Potrivit recensământului din anul 1912, satul avea 146 de locuitori, dintre care 70 de parte bărbătească și 76 de parte femească¹⁶. După încheierea războiului, satul era pe vatra istorică, acolo unde mai târziu a fost întemeiată Mănăstirea „Gherontie Episcopul” din Balaciu. Peste drum de vatra satului era conacul moșiei Piteșteanu (popular și „Piteșteanca”), proprietate a descendentelor boierilor Piteșteanu, Elena O.Negri și Lucia Filoti. Vatra așezării era înconjurată de teren arabil, la est, nord și nord-est. La vest și sud-vest era islazul comunal. La sud era tot islaz, iar la sud-est, spre albia râului, se întindea zăvoiu proprietarilor moșiei („zăvoiu Piteșteanu”). Mai departe, spre vest, începea pădurea Rogozu, fostă a Mănăstirii *Sfântul Gheorghe Nou* din București, apoi a statului, mai târziu a Mănăstirii Balaciu. Din vatra satului, un drum mergea spre sud-vest, către Crăsani, iar un altul spre sud-est, spre Copuzu, amândouă satele peste râu, cu trecerea pe pod mobil. Un al treilea drum mergea spre nord, cale de 3 km și dădea în șosea ua Urziceni-Slobozia, dincolo de care se întindea satul Balaciu de Sus sau Balaciu propriu-zis¹⁷. În anul 1921, satul avea 570 de locuitori și 122 de clădiri, majoritatea din paianță, așezarea fiind dominată de biserica parohială *Adormirea Maicii Domnului*.

Pe baza legii nr.3697/ 16 decembrie 1918, începuse și la Balaciu de Jos exproprierea moșiei, ca și în vecinătăți și în întreaga Românie, de altfel. În anul 1920, înaintea aplicării reformei agrare, moșia Balaciu de Jos, proprietatea surorilor Lucia V.Filoti și

Drumuri prin Vaterland, țara minunilor (IV)

Cu mult deasupra norilor, când compacți ca o piele albă, aspră, buboasă, de monstru, când străvezii ca niște voaluri pe o dansatoare orientală, am văzut întâi și întâi o rețea de șosele. Era o plasă de otgoane lungi, aproape drepte, pe direcția sud-nord, până la un nod alcătuit din altă funie întinsă de la apus spre răsărit. În această țesătură se agățaseră, fără puțință de scăpare, păduri perfect geometrizate, cu forme bizare, cum nu găsești nici pe șevaletul celui mai abstract pictor; este drept, pasta verde-închis se cam repetă monoton, dar să nu acuz silvicultura germană de lipsă de imaginație artistică, pentru că o mulțime de puncte roșii se ordonează aici, acolo, înghițind funia, apoi eliberând-o spre altă aglomerație de insecte roșcovane și înțepenite în vopsea terestră: orașele. Le pot număra unul câte unul, fără să le recunosc în vreun fel, deoarece traseul aerian îmi este necunoscut. Nu mă gândisem nici o clipă să-mi fac rost de un volum cu toate hărțile europene, ignorând generoasa ofertă a librărilor din aeroportul vienez, ori tocmai de aceea, dărnicia standurilor mă speriasă. Se găsea absolut orice și încă pe atât pe deasupra. India, Tailanda, Singapore se transformaseră în hărți, adrese de hoteluri și platouri de mâncăruri exotice. Europa ruptă în țări, când toate la un loc, când feliate pe porțuni, în insule, peninsule, costa câțiva euro, dar așa și se întâmplă când nu te gândești la ce ai dinainte, ci-ți amintești de unde ai plecat: în librării mi-am pierdut vremea după un volum, unul singur, cu hărțile colorate ale dulcii mele patrii, așa am în vâta la școală, cea mai frumoasă, mai bogată din lume. Precum țărâna lui Marin Preda, care, odată ajuns în București, caută prin piață țărani, eu încercam degeaba să pescuiesc un ghid geografic, la fel, cu hărți, adrese, platouri de lemn cu sarmale și mămăligă. Îi blagosloveam (îmi place cuvântul, l-am moștenit din limba slavă veche, pe când hoardele Asiei, Asiei, Asiei, ruscă pământ, vorba poetului...) în gând pe editorii austrieci că sunt niște idioți, dacă țara mea cea mai frumoasă, cea mai bogată nu se află cel puțin lângă, pe rafturi, lângă cine... Toate țărișoarele existau, în afară de Coreea de Nord, toate aveau un nume, se numeau Cuba sau Guineea, dar am constatat că Miorița nu avea țărâ, pășunea ei lipsea din librării...

Jignit în sufletul meu că drumul de hărtoape și plopi amărâți de la Slobozia la, să spunem, Brăila nuse află consemnă în geografia de limbă germană sau engleză a ghidurilor turistice, am devenit extrem de botos, sfidând ce se petrecea în jurul meu. Japonezul sau coreanul din dreapta își citea romanul înamat pe copertă cu un revolver, trei stewardese zdravene, descălecate din poveștile cu walkirii direct în caroseria companiei Lufthansa, împărțeau sucuri de roșii și Pepsi Cola; am refuzat cu demnitate, gândindu-mă la apa tulbură a lalo miței și la jetul, mai tulbură, de la robinetul bucătăriei de acasă...

În schimb, ceea ce se întâmpla dedesubtul meu mă fascina, când spărtura dintre nori îmi dădea voie să ajung, deocamdată, cu ochii pe pă mână. Păduri, orașe fără nume, șosele... Pădurile, înțelegem, erau perfecte, pentru că aceasta părea o calitate a geometriei euclidiene, adaptată la spațiul germanic, să fie fără cusur. Ogoarele împrumutau aceeași desăvârșire, erau excesiv de galbene sau de un verde deschis. Nu mă mira verdețea, se afla la locul ei, făcea parte din viață, din ecologie, era infiltrată pretutindeni, chiar șoselele căpătau nuanțe de șuvițe verzi, dar galbenul... Să nu-mi fi spus nici o walkirie blondă, care nu mă întreabă de două ori ce mi-ar fi poftit inima balcanică, că rapita a întârziat și m-a așteptat pe mine să o contemplant cum în floarește ca o recoltă de felinare impecabile...

Rămăs pe gânduri, mai mult rătăcit printre nouri din vina mea, pentru că nu-mi procurasem nici un ghid orientativ, mi-am dat seama că nu era chiar așa de rău ceea ce mi se întâmpla, necunoscutul subaerian, verde geometrizant, roșu punctiform și galben fără explicație, de fapt se umpluse de acordurile unei simfonii de Mozart, simfonia „Praga”, pentru a fi exact, cu toate că muzica nu avea nevoie de nume. Prin urmare făcusem un salt uriaș spre altă lume, pierzând pe drum pe pământeanul Johann Strauss și găsindu-l fără voie pe galacticul Wolfgang Amadeus la Praga... „Te pomenești, m-am cutremurat, mă aflu deasupra Cheiei și eu habar n-am!” Iată orașul! Să fi fost Praga, după sugestia muzicală?... Periferiile deveneau din ce în ce mai vizibile, câteva catedrale se străduiau să ajungă la cer, pe când avionul începuse să coboare. Pe șosele, șiruri de furnici din specii mult prea minuscule începeau să devină din ce în ce mai vizibile și aliniate, în mișcare. Vopsea verde căpăta contururi de arbori ascunzând aceeași culoare roșie a țiglei domestice, mulțimea de acoperișuri. Canale albastre, cu vapoare albe nu mai mari decât un sfert de unghie, se amestecă aici pe o parte, dincolo pe partea cealaltă a șoselelor devenite, pentru mine, călătorul din cer, cele mai familiare lucruri de pe pământ, tocmai pentru că s-au ținut după mine de când am părăsit, cu pantalonii în mână, Viena. În acordurile muzicii lui Mozart, nu Praga lui Antonin Dvorak mă atrăgea din ce în ce mai mult spre pista de aterizare, ci bătrâna legendă a landului Hamburg, port la Marea Baltică și totuși departe de țărmul Mării de Răsărit (Ostsee), port la Marea Neagră, port oriunde vrea, pentru că în sutele de ani a săpat și încă mai sapă, canale, canale, spre Olanda, Belgia, Franța, Austria, Polonia. Dacă pământul s-a fisurat, iar Germania pare, fără exagerare, un port generalizat, atunci Hamburg este căpitania.

Japonezul și-a ascuns revolverul într-o geantă mică de voiaj, toți călătorii se agitau. După tăcerea zborului deasupra norilor, bagajele de

mână coborau din cușete și, pas cu pas, o mică înghesuială de șir indian se grăbea să părăsească locul faptei, zâmbind spre stewardese și spre un pilot cu vârful degetelor mâinii drepte duse la chipiu. Cred că își saluta vreun prieten, eu nu mă simțeam atât de important, probabil ceilalți da, să primescă onorurile pe pământul hamburghez, vreau să spun, ceea ce rămăsese încă nesăpat.

Șerban Codrin

Trebuia să-mi recuperez bagajul predat la București și soiit, îmi imaginam, o dată cum ine la destinație. Mi s-a părut nesfârșit drumul până la terminalul, unde geanta mea de voiaj deja trecuse o dată sau de două ori pe banda rulantă, în mișcare. Nu mi-am recunoscut-o, așa că mi-am permis să o desfac, cu inima îndoită, dacă era o greșală și adevăratul proprietar m-ar fi acuzat de cine știe ce faptă reproabilă?...

Din fericire, două mari evenimente s-au întâmplat instantaneu: geanta m-a recunoscut, inclusiv eu pe ea, iar la ușile de ieșire, deschise larg și încăpător, mă aștepta Meine liebe Deutschland personificată prin Rainer. L-am recunoscut imediat, dar nu-l mai văzusem de un an. Fizionomia germană a feței puțin alungite, punctată cu doi ochi albaștri, ca în romane, și părul blond poate induce în eroare pe cineva obișnuit cu niște culori mai apăsate, mai întunecate, mai pârlite de soare. Dacă nu era Rainer, ce trebuia să fac? Habar n-aveam încotro să o apuc, dar exista o logică, trebuia să fie numai cine trebuia, Rainer, unicul german blond, cu ochii albaștri printre toți ceilalți germani blonzi, cu ochii albaștri. Hotărât să nu cedez ispitelor și panicii, am înșfăcat geanta de voiaj și m-am îndreptat spre ieșirea aeroportului din Hamburg, unde, alături de Rainer se afla Jeni încă de când îi observasem pe amândoi, lui exagerându-i prezența până la îndoială, ei diminuându-i-o în sens invers, până la dispariție.

Am respirat victorios, ajunsese exact la punctul de întâlnire prezumtivă, cu toate că nu ne-o dădusem în mod explicit, ci lăsasem să se subînțeleagă. Văzut din cer, în coborâșul avionului, Hamburg îmi înocua la impresia că mă voi rătăci definitiv într-o pădure, acum găseam o aglomerație de automobile în mișcare, mirosul familiar al țevilor de eșapament și valuri permanente de pietoni grăbiți. Până să ajungem la automobilul nostru, a trebuit să traversăm câteva labirinturi cu parcări, îndepărtându-ne de aeroport, cu toate că, îndărătul meu, în loc să se micșoreze părea că se mărește. În cele din urmă, m-am așezat pe scaunul din față al unui Renault dichisit, lustruit, cu zeci de becuțe clipind printre ace de ceas legându-se spre stânga și dreapta. O clădire cu fațada dreptunghiulară, megalitică, ne stătea în față ca o oglindă întunecată: aeroportul reflectând nouri Germaniei, nouri în cer ai unei țări cu o istorie teribilă aici, pe pământ.

(continuare în numărul viitor)

F. M. CIOCEA are o biografie fabuloasă, de scriitor american, urmele experiențelor sale regăsindu-se în poezii, dar mai ales în ciudatele texte din cartea pe care o aveți acum în față. Dragostea pentru seneni, talentul și experiența îl fac pe F. M. CIOCEA să abordeze cu dezinvoltură subiecte aparent imposibil de alăturat, rezolvarea lor dându-mi credința că ne aflăm în fața unui prozator de forță. De la contrabanda pe coastele Africii până la discuții cu extraterestri, de la viața de la țară până la viața de marinăr și până la politicianul de azi, textele curg surprinzător de curat, clar, aproape ca-n Mircea Eliade sau ca într-un material scris de un ziarist român care nu s-a născut încă. Astfel de alăturări fac cinste oricărui scriitor român (și le fac fără nici un fel de ezitare), dar amprenta F.M. CIOCEA sare în ochi și-l delimităază de ceilalți.

Dacă va menține același ritm al scrisului,

Florin CIOCEA poate fi o voce importantă în proza contemporană.

Gheorghe DOBRE

Un om de spirit, Ion Alecu, recomandă lui Florin să părăsească mirajul câmpenesc al oieritului, pentru că n-ar face nici o brânză, și, ironic, să se înhame la jugul condeului, unde, zic eu, brânza se cîștește.

Din fericire, Florin este un gospodar cu mai multe ținte, livada, turma și brazda făcând bună alianță cu talentul literar. Născut pe malul Borcei, a străbătut marinărește oceanele lumii, de unde s-a întors cu o corabie plină de versuri. Proza sa parabolică anunță o viitoare creație, pe care o așteptăm cu nerăbdare, pentru că Moby Dick se află pe aproape și Florin CIOCEA are toate harpoanele pregătite pentru marea captură.

Șerban CODRIN

Am în față cartea de povești a Passionariei Stoicescu „Acasă la povești”, editura OMEGA, Buzău, 2007.

Am cunoscut-o la Cocora alături de Aurel Anghel, personalități revelatorii în viața mea, oameni cu mare dăruire și prietenoși, participativi până la acapare.

Am citit povești cu frenezie, le căutam în truna și pretutindeni, o consider lectura mea esențială, au făcut din mine o ființă mitică și am considerat întotdeauna basmul o lectură esențială. Atâta poveste am citit încât întreaga mea poezie este „o poveste” și am crezut că pot face basme, dar era greu, nu e ușor să scrii basme, îți trebuie o transpunere cerească și o adresare fără rezerve, dar Passionaria este o astfel de ființă.

„Acasă la povești” este o „invitație” în curtea împărătească a poveștii, în atelierul lor minunate și este un surprinzător dar pentru Crăciunul lui 2007. Sunt în carte 35 de povești frumoase și inspirate ilustrate de Doina Micu.

Cartea este dedicată Minunei și autograful dat lui Gheorghe Dobre înserează sintagma „suflet de copil”, așa cum trebuie să fie în inimă toți marii creatori. Textul întâi al cărții este „Când se scrie o poveste”, de fapt este cum se scrie o poveste, pentru că povestea vine în ceas tainic, coaptă ca o naștere, și dimineața se arată

Carte de povești

luminii „Soarelui roșu de emoție”.

Povestea a doua, „Să te minunezi”, este participarea ta la minunea poveștii, la minunea vieții adusă de bagheta magică a Zânei Poveștilor, de ce nu creatoarea lor!

Poveștile cărții sunt din lumea copiilor cu preocupări preșcolare și școlare, care astfel sunt integrați în poveste.

O caracteristică interesantă a poveștii la Passionaria o reprezintă plecarea din firesc, din realitate, astfel încât povestea devine o abatere de la real, o îngroșare a lui.

Călimara de cerneală devine astfel instrumentul poveștii, pe care și copiii îl pot folosi, îndemn la imaginație, la trecere peste realul plat. În invitațiile călimării la călătoria sunt vivace, gâlgâie de bucuria vieții, o descoperă, ne arată cât este de frumoasă!

O variație interesantă a cărții care indică și disponibilitatea scriitoarei este alternanța proză-poezie, versurile sunt adesea polistihice, altele distihuri, catrene, ritmuri variate ca trohei și iambi, rime sprintene împerecheate, altele în terține, tot conferă poeziei ritmuri alerte, de joacă, de vioiciune a naturii, a vieții, în sfârșit muzicalitate prezentă atot.

Îmi pare rău că n-am cartea, ca fapt cultural, dar sper să o primesc de la prietena și distinsă scriitoare Passionaria Stoicescu.

Anghel PA PACIOC

ADMINISTRAȚIA

Tiparul executat la **SC „Tigris Com” SRL**
Slobozia – Ialomița; Cod. 84 00, str. Ianache, Lot 2
Tel: 0243 234480; 0744 356 593, E-MAIL: tigris@tigris.kfnet.ro

Revista poate fi procurată din rețeaua CARTEXIM, de la sediul redacției și de la Biblioteca Municipală Urziceni

Parteneri: Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănulescu”, Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”, Centrul Creației Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița

Revista poate fi citită pe internet la adresa: www.ziarulialomita.ro/helis/index.html
Comunitatea Helis, forum de discuții: istorie.myforum.ro

Sponsori: CONMET Slobozia, TRANSMIM Slobozia, STRUCTURAL CONS Slobozia, CONTE Slobozia, SONTEC Slobozia

REDAȚIA

REDACTOR ȘEF - Gheorghe DOBRE

CRITICĂ - Anghel PAPACIOC

PROZĂ - Titu DAMIAN

POEZIE, TEATRU - Șerban CODRIN

ESEU, TRADUCERI - Oliviu VLĂDULESCU

FILIZOFIE - Nicolae STAN, Alexandru BULANDRA

ISTORIE, ARHEOLOGIE - Florin VLAD

ARTĂ - Ana-Amelia DINCĂ

MUZICĂ - Nicolae ROTARU

ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan

CIUCĂ, Cristi OBREJAN

EVENTIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE,

Doina ROȘCA

INTERVIU, REPORTAJ - Ion ALECU

MUZEUL NAȚIONAL AL AGRICULTURII DIN ROMÂNIA

„O Cămară în Casa Pâinii”

- retrospectiva serviciilor pentru public - 2007

Muzeul Național al Agriculturii a avut, în anul 2007 (și anul încă nu s-a încheiat) o impresionantă activitate dedicată publicului de toate vârstele. A impresionat miile de vizitatori cu nu mai puțin de **7 expoziții temporare**, care au avut tematică diversă, a organizat **atelier de confecționat măștișoare și încondeiat ouă**, a găzduit **desfășurarea probei practice a Concursului Național de Fizică și Chimie „Impuls Perpetuum”**.

Cel mai mare impact asupra publicului l-a avut însă participarea M.N.A. la **Târgurile naționale și internaționale FEMINA STAR 2007** (Slobozia), **EXPOAGROUTIL** – ediția a XV-a (Mamaia), **TÂRGUL DE PÂINE** – ediția a VII-a (București), **AGROIAL PARTENER 2007** (Slobozia) și **INDAGRA** (ROMEXPO București).

EXPOZIȚII TEMPORARE

20 februarie – 20 iulie 2007

„Satul românesc liniștit, înainte de potop”

– organizată în colaborare cu Muzeul Național de Artă Contemporană București.

22 martie – 14 mai 2007

„Clopote și ceasuri de turn” – organizată

în colaborare cu Apel Industries SRL, reprezentant pentru România al firmei GRASSMAYR GmbH & Co. Austria, Tirol.

21 iulie – 1 august 2007

„Trienala de arte textile” – organizată în colaborare cu Uniunea Artiștilor Plastici din România. Au participat cu lucrări peste 50 de artiști plastici, printre aceștia aflându-se nume consacrate pe plan național și internațional: prof.dr. Silviu Ionescu, Vintilă Mihăescu, Viorela Mihăescu, Gheorghe Gogescu, Cella Neamțu, Ileana Crăciun, Ștefan Traian Boicescu, Daniela Frumușanu și alții.

16 august – 13 septembrie 2007

„Expoziție de pictură, grafică și tapiserie

– Viorela Mihăescu, Vintilă Mihăescu, Gheorghe Gogescu, Traian Boicescu” – organizată în colaborare cu Uniunea Artiștilor Plastici din România.

25 septembrie – 15 octombrie

Expoziție-spectacol „Colecțiile prof. univ.dr. Ovidiu Papană și Noi – Instrumente muzicale tradiționale”, însoțită de explicații și demonstrații practice făcute de prof.univ.dr. Ovidiu Papană.

11 octombrie – 2 decembrie 2007

„Enciclopedia naturii” – 3 expoziții de pom înă: „Orașul ascuns – Recife coralier”; „Cei mai vechi locuitori de pe planeta Pământ – Crustacee și insecte”; „Pietre semiprețioase – Agate”, organizate în colaborare cu Muzeul Județean de Științele Naturii din Ploiești, județul Prahova.

31 octombrie 2007

Muzeul Național Tehnic „Prof.ing. Dimitrie Leonida” și O.N.G. „Ospăția din România”, în colaborare cu **Muzeul Național al Agriculturii**, Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L.Caragiale”, Teatrul de Comedie București, anticari și colecționari din țară, a inaugurat expoziția „Zâmbiți, vă rog!”.

TÂRGURI NAȚIONALE

„Femina Star“ 2007

„Femina Star“ 2007

„Expoagroulil“ 2007

27 februarie – 1 martie 2007

Târgul FEMINA STAR 2007. SALONUL MIRESELOR – organizat de Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Ialomița, Consiliul Județean Ialomița și Asociația pentru Dezvoltarea Antreprenoratului Feminin.

Muzeul Național al Agriculturii a participat cu **expoziția etnografică „Ia-ți, mireasă, ziua bună”** - însoțită de proiecția **filmului documentar „Găteala capului la femei în Țara Oașului”**, realizat de TVR 2 – și **standul cu vânzare „Pentru dumneavoastră, doamnelor și domnișoarelor”**.

„Agroial Partener“ 2007

6 – 9 iunie 2007

Târgul Național cu participare internațională EXPOAGROUTIL Mamaia – ediția a XV-a, organizat de Camera de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură Constanța, Direcția Județeană pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Constanța și Consiliul Județean Constanța.

Muzeul Național al Agriculturii a participat cu **expoziția pavilionară „Povestea țestului”**, însoțită de demonstrații practice de copt pâine la țest, și cu expozițiile în aer liber **„Spectacolul mașinilor de epocă”** și **„Împletituri din spice de grâu”**, însoțite de demonstrații practice.

„Târgul de pâine“ 2007

8-9 septembrie 2007

TÂRGUL DE PÂINE București – ediția a VII-a. MNA a participat cu **trei expoziții în aer liber**, însoțite de demonstrații practice: **„Drumul către pâine: treierat, vânturat, unelte și utilaje manuale”**; **„Povestea țestului”** și **„Cununi de seceriș”**.

19-21 septembrie

Târgul de Agricultură AGROIAL PARTENER 2007 – ediția a XIII-a, **ZIUA OREZULUI** – ediția a II-a, organizat de Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Ialomița, Consiliul Județean Ialomița, Primăria municipiului Slobozia.

„Agroial Partener“ 2007

„Târgul de pâine“ 2007

Din Cartea de impresii...

„Compliment! E interessante e bello nella nostra vita fare un viaggio sul passato... ci dai forza e coraggio per proseguire il nostro cammino!”

Sr. Emilia Rossi

„Ne bucurăm că am avut ocazia să revenim în trecut, să asistăm la această lecție minunată despre viața unor oameni în fel ca noi, poate mai bogați cu spiritul. Este o ocazie unică, pe care toți ar trebui să o trăim. Acum, credem că toți au înțeles importanța trecutului, rolul pe care l-a avut și îl are în prezent.”
Clasa a X-a C, Colegiul Național „Mihai Viteazul”

„Muzeul dumneavoastră este unul din pilonii memoriei. Aștept cu interes următoarea provocare”.

Cu veșnică invidie profesională,

Ip. Stoian Marcel (Muzeul Satului Vâlcean)

„Această expoziție este o realizare excepțională, ca de altfel multe altele realizate de conducerea Muzeului Național al Agriculturii și cu strădania îndeosebi a domnului director Răzvan Ciucă.

Expoziția este un unicat pe meleagurile ialomițene și constituie un moment de referință și de apropiere față de biserică patronată de Muzeul Național al Agriculturii”.

Indescifrabil

„Muzeul este absolut impresionant prin bogăția de comori istorice pe care le deține. Tractoarele și mașinile agricole menținute în stare de funcționare reprezintă întreaga cultură tehnică care a făcut ca omenirea să meargă înainte. Felicitări și mulțumiri colectivului dedicat al muzeului și extraordinarului om care este d-l Răzvan Ciucă – directorul muzeului”.

Marian Alexandru

Regional Operations Manager Carpill Romania

„O expoziție impresionantă, cu exponate inedite pentru mine, extrem de plăcută și educativă, mai ales pentru elevi”.

Maria Mihai

ȘI INTERNAȚIONALE

Muzeul Național al Agriculturii a participat cu expoziția *„fotodocumentară „Civilizația tradițională a orezului”* – fotografii realizate de etnologul elvețian Max Schwend, *expoziția în aer liber „Drumul către pâine”* – demonstrații practice de treierat, vânt urat și împletit funii din stuf – și cu un stand cu publicații, ceramică, artizanat și produse ale Societății Omitologice Române.

7 – 11 noiembrie 2007

Muzeul Național al Agriculturii a participat la cea de-a XII-a ediție a Târgului internațional – INDAGRA, specializat în echipamente și produse din domeniul agriculturii, zootehniei și industriei alimentare, organizat la ROMEXPO. Târgul a reunit aproape 900 de firme, din 26 de țări, dintre care peste 450 din România. În pavilionul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în standul Oficiului Județean de Consultanță Agricolă Ialomița, Muzeul Național al Agriculturii a prezentat expoziția pavilionară „Ferma model Perieți” și două expoziții în aer liber: „Drumul către pâine” și „Povestea țestului” – însoțite de demonstrații practice de treierat și vânturat manual și pâine coaptă sub țest.

Prezența MNA a fost apreciată la cel mai înalt nivel, expozițiile fiind vizitate de primul ministru al României, *Călin Popescu-Tăriceanu*, ministrul agriculturii, *Dacian Cioloș* (care a semnat în cartea de onoare a Târgului în cadrul expoziției „Ferma model Perieți”), ambasadorul Franței, *Henri Paul*, numeroși demnitari români și diplomați străini, jurnaliști, specialiști în agricultură și industria alimentară.

Din Cartea de impresii...

„Sunt sincer impresionat de modul în care Muzeul Național al Agriculturii din Slobozia s-a prezentat la actuala ediție a INDAGRA. Atât obiectele expuse, cât și demonstrațiile făcute cu o serie de mașini și utilaje de epocă denotă o preocupare permanentă a acestei instituții pentru conservarea tradițiilor lor, pentru valorificarea lor și mai ales pentru resuscitarea unor profesii specifice mediului rural, care se pierd în acest moment.”

Corneliu Ostășie, jurnalist

„Importanța participării Muzeului la Târg nu trebuie să o spun eu. S-a văzut din interesul arătat de ceilalți participanți și de vizitatori. În permanență, standul și zona unde echipa de la acest muzeu și-a desfășurat activitatea erau vizitate, se făceau demonstrații practice, se dădeau explicații despre istoria agriculturii. Eu consider că prezența muzeului la această manifestare și la alte manifestări de acest gen din țară este importantă.”

Vaida Belo

Director, Direcția de Informare și Extensie
Agenția Națională de Consultanță Agricolă

„Vă felicit pentru efortul pe care îl faceți!”

Călin Popescu Tăriceanu
Prim-ministrul României

„Un muzeu unic și impresionant, mai ales colecția de mașini agricole uimitor restaurate și deosebit puse în valoare !

Expoziția noastră de tapiserii s-a integrat minunat în acest ambient și mulțumim Muzeului și întregului personal pentru felul în care ne-au pus în valoare.”

Viorela Mihăescu, artist plastic

„O adevărată lecție de cultură, impresionând prin varietatea și originalitatea instrumentelor prezentate. Toată stima și prețuirea pentru d-l prof.univ.dr. Ovidiu Papană și pentru colectivul Muzeului Național al Agriculturii, personal prețuie și stimă pentru d-l director Răzvan Ciucă”.

Indescifrabil

„Un eveniment excepțional, datorit nu numai prietenilor MNA, ci tuturor celor care, specialiști sau nespecialiști, știu să aprecieze valoarea unor exponate de tapiserie cu totul remarcabile. Un eveniment cultural cu care Slobozia se înâlănește grație efortului MNA de a promova acțiuni de mare impact!

Din tot sufletul felicitări, pentru că tot ceea ce ne-a prezentat TRIENALA este pentru sufletul nostru!

Ilie Cioacă

„Incredibil! Aici, la Slobozia, s-a deschis o expoziție a frumuseții - o parte din tainele mânilor și oceanelor lumii – și asta aici, în Câmpia Bărăganului. Ceea ce am văzut la televizor acum am trăit să le văd aievea. Nu

credeam ca acest lucru să se întâmple vreodată. Și totuși s-a întâmplat. Cuvintele sunt prea sămce pentru a reda bucuria de a vedea asemenea extraordinare exponate. Mulțumim întregului colectiv al M.N.A., în frunte cu d-l director Răzvan Ciucă, pentru strădania și preocuparea de care a dat dovadă. Felicitări!”

Indescifrabil

„Clasele a VII-a D și a IX-a C de la Liceul „Ionel Perlea” Slobozia vă felicită pentru minunata expoziție a naturii, care ne-a surprins într-un mod deosebit, îmbogățindu-ne cu noștințele cu lucruri noi. Felicitări!”

PARTENERIATE EDUCATIONALE

21 februarie 2007

Atelier de confecționat măștișoare din materiale tradiționale, ecologice – cu participarea copiilor de la Grădinița nr.2 cu program normal din Slobozia.

9 martie 2007

„Măcinicii. Tradiții populare”, în parteneriat cu Grădinița nr.2 cu program normal din Slobozia.

29 martie 2007

Atelier de încondeiat ouă, modelat prunci din aluat și confecționat felicitări specifice Sărbătorilor pascale – cu participarea copiilor de la Grădinița nr.2 Fetești și Grădinița din comuna Borcea, județul Călărași.

2 – 6 aprilie 2007

„Tradiții de Paști” – atelier de încondeiat ouă, cu participarea liberă a copiilor, însoțiți și de părinți sau bunici, din Slobozia și din localități limitrofe municipiului Slobozia.

31 martie 2007

„Lăzărelul” – în parteneriat cu Grădinița nr.2 cu program normal din Slobozia.

6 iunie 2007

Expoziție și spectacol „Educație ecologică prin activități extrașcolare”, realizate de copiii Grădiniței nr.2 cu program normal din Slobozia.

3 august 2007

Muzeul Național al Agriculturii a organizat desfășurarea probei practice a **Concursului Național de Fizică și Chimie pentru elevii din mediul rural „IMPULS PERPETUUM”** – ediția a XV-a.

Atelier de încondeiat ouă

CĂTRENE

(la o întâmplare de suflet)

Strâns-am aici flori de suflet,
La margini de Slobozie,
Cu mult har și cu mult cuget
Într-o „Enciclopedie”.

O magie din adâncuri,
Un oraș ascuns privirii,
O enigmă din străfunduri
Umple pânzela ui mirii.

Ați adus aici o lume
Venind din tainice poeme;
Din truda voastră va rămâne
Un semn al trecerii prin vreme!

Prof. Aurica RĂDOI

BINEFĂCĂTORII

S.C. *Concivic SRL Slobozia* (ing. Constantin Negoia), S.C. *Eston SRL Slobozia* (Ion Volbea), S.C. *Pet Star SRL Slobozia* (Ion Drăgoi), S.C. *Boromir S.A. Buzău* (Viorel Dinu), S.C. *Avicola S.A. Slobozia* (ing. Dumitru Stănoiu), S.C. *La Costa SRL* (Cătălin Stănciulescu), S.C. *Luna SRL Slobozia* (Alexandru Culina), S.C. *Somalex SRL Slobozia* (Gheorghe Alexandru), S.C. *Agriromex ADS.A. București* (ing. Aurel Dumitrașcu), S.C. *Nicol Zoe SRL Slobozia* (Constantin Hertu).

Participarea de excepție a Muzeului Național al Agriculturii la toate

PREMIU

manifestările la care a fost invitat a fost recompensată, în anul 2007, cu Trofeul Internațional pentru Tehnologie și Calitate (Premiul Noului Mileniu), acordat de Trade Leader's Club, pe 25 martie 2007, la Hotelul Inter-Continental din Geneva (Elveția). Pe lângă acesta, MNA și directorul Răzvan Ciucă au mai primit 3 diplome de excelență, un premiu de excelență (diplomă

și plachetă), 2 diplome de fidelitate acordate de Ministerul Educației și Cercetării domnului Răzvan Ciucă „pentru faptul că a fost singurul conducător de instituție județeană care a sprijinit toate edițiile naționale ale concursului IMPULS PERPETUUM, asi garând <<spațiul școlar>> inedit probei experimentale și recompense elevilor cu rezultate bune” și Trofeul aniversar „Consiliul Județean Ialomița 15 ani – 1992-2007”.

